

**Raportul de activitate
al Ministerului Educației și Cercetării
pentru anul 2025**

Raport de activitate al Ministerului Educației și Cercetării pentru anul 2025

I. Informație generală.

Lista indicatorilor care descriu sectorul.

Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2024-2026, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030¹, alți indicatori statistici care caracterizează domeniul. Pentru completarea setului de indicatori se va utiliza următorul tabel:

Nr	Obiectivul general/ Denumirea indicatorului	Respo nsabil de raport are	Sursa	Valo area de referi nță	Perio ada de referi nță	Ținta inter media ră (2025)	Peri oada țintă	2021	2022	2023	2024	2025	Gradul de realiza re a țintei în anul 2025
Obiectivul general 3. Garantarea educației corespunzătoare și de calitate pentru toți													
1	Ponderea copiilor și tinerilor din învățământul gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul știință (Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor), %	MEC	Organi zația pentru Cooper are și Dezvolt are Econo mică- OCDE	57.8	2018	73	2025		51,4				
2	Ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul citirii/lecturii (Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor), %	MEC	OCDE	54.2	2018	71	2025		51,2				
3	Ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul matematicii (Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor), %	MEC	OCDE	49.7	2018	70	2025		44,3				
4	Rata brută de cuprindere a copiilor în instituțiile de educație antepreșcolară, %	MEC	BNS	16	2021	20	2025	17,4	24,2	28,6	33,0	33.1	1.65%

*sursa BNS

5	Rata brută de cuprindere a copiilor în învățământul preșcolar, %	MEC	BNS	89.2	2020-2021	96	2025	89,2	94,4	98,9	104,9	104,1	1.08%
6	Rata brută de înscriere a copiilor în învățământul primar, %	MEC	BNS	106.5	2020-2021	105	2025	106,5	107,0	106,7	107,6	107,7	1.02%
7	Rata brută de cuprindere a copiilor în învățământul gimnazial, %	MEC	BNS	104.3	2020-2021	103	2025	104,3	104,5	105,2	108,1	108,2	1.05%
8	Rata de cuprindere în învățământ a persoanelor cu vârsta de până la 19 ani, %	MEC	BNS	82.1	2020-2021	94	2025	1,4	1,35	1,32	1,32	1,32	0.01%
9	Rata de participare a tinerilor și a adulților (15–64 de ani) la educația formală și nonformală pe parcursul vieții (în ultimele patru săptămâni precedente interviului)	MEC/ MMPS	BNS	10.79		15	2025						
10	Indicele parității pe sexe la nivel terțiar	MEC	BNS	1.4	2020-2021	1.1	2025	1,4	1,35	1,32	1,32	1,33	1.20%
11	Câștigul salarial mediu lunar net al cadrelor didactice din învățământ în raport cu câștigul salarial mediu lunar net pe economie, %	MEC	BNS	103.1	2021	110	2025		79.9	81,3	74.4	76.4	0.69%
12	Rata brută de participare a copiilor romi la învățământul primar și secundar, %	MEC	Progra mul Națiuni lor Unite pentru Dezvolt are - PNUD	54	2018	65	2025						
13	Rata de cuprindere a persoanelor cu vârsta de până la 19 ani, %	MEC		82,1	2020/ 2021	94	2025						
14	Rata de cuprindere în învățământul secundar de treapta II (nivel 3)	MEC	Date operati ve					81,8	84,6	84,4	83,5	83.5	

15	Rata de participare a tinerilor și a adulților (15–64 de ani) la educația formală și nonformală pe parcursul vieții (în ultimele patru săptămâni precedente interviului)	MEC	Date operative	10,8	2021	15	2025	10,8	10,8	11,9	11,9	12	0.80%
16	Ponderea populației care practică sportul activ, %	MEC	Date operative	37	2019	42	2025	44,6	40,8	57,8	57,9	57,7	3.75%
17	Rata de implicare a tinerilor în activități civice și procese decizionale	MEC	Date operative	5	2021	10	2025	5	5,5	6,5	7,0	7,0	0.70%
18	Rata de tranziție de la învățământul primar la secundar, ciclul I (gimnazial)	MEC	Date operative	98,1	2021			98,4	98,1	97,5	98,1	98,4	
19	Rata brută de admitere în ultimul an de studiu al învățământului primar	MEC	Date operative	107,4	2021			106,2	107,4	109,1	108,1	108,3	
20	Rata de cuprindere în educația formală a copiilor în vârstă de 6 ani	MEC	Date operative	113,0	2023			102,7	105,1	113,0	113,2	113,2	
21	Rata brută de cuprindere în învățământul terțiar	MEC	Date operative	68,1	2021/ 2022	75	2025	61,3	68,1	71,2	74,7	74,7	0.99%
22	Indicele parității în învățământul primar (nivelul 1)	MEC	Date operative	0,99	2021/ 2022			0,99	0,98	1,0	1,0	1,02	
23	Indicele parității în învățământul gimnazial (nivelul 2)	MEC	Date operative	0,99	2021/ 2022			0,99	0,97	1,0	1,0	1,05	
24	Indicele parității în învățământul secundar general (liceal) și profesional tehnic (nivelul 3)	MEC	Date operative	1,01	2021/ 2022			1,01	0,99	1,0	1,0	1,1	
25	Existența în curricula școlare obligatorii a modulelor/conținuturilor curriculare privind: i) dezvoltarea durabilă, ii) drepturile omului, iii) egalitate de gen, iv) educație	MEC	Date operative	100	2018/ 2019	100		100	100	100	100	100	100%

	pentru sănătate și abordarea multidisciplinară a subiectelor date în vederea formării profilului absolventului												
26	Ponderea instituțiilor de învățământ cu acces la electricitate	MEC	Date operative	100	2018	100	2025	100	100	100	100	100	100%
27	Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar general cu conexiune la Internet în scopuri pedagogice	MEC	Date operative	100	2020	100	2025	97,0	97,0	100	100	100	100%
28	Ponderea instituțiilor de învățământ primar și secundar general cu acces la calculatoare în scopuri pedagogice	MEC	Date operative	100	2023	100	2025	100	100	100	100	100	100%
29	Ponderea instituțiilor de învățământ general adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități	MEC	Date operative	27,5	2023	30,0	2025	27,2	27,2	27,2	27,5	27,5	0.91%
	în învățământul primar	MEC	Date operative			30,0	2025	25,0	24,2	25,3	25,3	25,3	1.01%
	în învățământul gimnazial	MEC	Date operative			30,0	2025	22,7	23,2	23,6	23,7	23,7	0.79%
	în învățământul liceal	MEC	Date operative			30,0	2025	38,3	36,8	36,8	36,8	36,8	1.22%
30	Ponderea instituțiilor de învățământ asigurate cu apă potabilă	MEC	Date operative	84,9	2023	30,4	2025		80,2	84,9	84,9	84,9	2.79%
31	Ponderea instituțiilor de învățământ cu acces la grup sanitar separat pentru fete și băieți	MEC	Date operative	88,1	2023	88,5	2025		83,6	88,1	88,1	88,3	0.99%
32	Ponderea instituțiilor de învățământ cu facilități de bază pentru spălarea mâinilor	MEC	Date operative	93,4	2023	95,0	2025		90,0	93,4	93,5	93,5	0.98%
33	Ponderea personalului pedagogic cu	MEC	Date operative	89,6	2018	92,0	2025	90,0	90,4	91,9	90,5	90,2	0.98%

	studii în domeniul pedagogiei la nivelul preșcolar												
34	Ponderea personalului pedagogic cu studii în domeniul pedagogiei la nivelul primar	MEC	Date operative	98,9	2018	99,3	2025	98,9	99,0	98,7	99,2	99,2	0.99%
35	Ponderea personalului pedagogic cu studii în domeniul pedagogiei la nivelul secundar general (cl. 5-12)	MEC	Date operative	98,2	2018	98,9	2025	97,9	97,7	98,2	98,8	98,8	0.99%

Analiza situației în sectorul gestionat, conform ultimelor date disponibile comparativ cu anul precedent (analiza indicatorilor din tabelul de mai sus):

În anul de studii 2025-2026, în Republica Moldova activează **2698** de instituții învățământ ce aparțin sectorului public cu un contingent de **503,2** mii de copii/elevi/studenti, inclusiv, **1465** de instituții de educație timpurie (situația din 01.01.2025) cu un număr de **128,5 mii** de copii, **1148** instituții de învățământ primar și secundar general, în care studiază **325,3 mii** de elevi, **73 de instituții de învățământ profesional tehnic** (32 de școli profesionale, 29 de colegii, 12 Centre de excelență) în care își fac studiile la buget în total 28 mii de elevi, din ei, în învățământul profesional tehnic secundar cu finanțare bugetară 14,1 mii elevi și în învățământul profesional tehnic postsecundar, la buget, 13,9 mii elevi și 16 instituții de învățământ superior (inclusiv 12 instituții de învățământ superior publice și 4 instituții private), cu un contingent de 62,9 mii, în creștere cu 4,0 mii sau 6,8% față de anul de studii 2024-2025.

Învățământul general.

La 01.01.2025 activau **1469 de instituții de educație timpurie**, aceiași cu 10 instituții mai puține, comparativ cu anul precedent (în 2024 - 1479). Din numărul total de instituții, **769 sunt cu statut de creșă-grădiniță, 595 – grădinițe, 89 – școli-grădinițe, 14 – centre comunitare și 2 creșe**. Majoritatea instituțiilor (98,9%) aparțin sectorului public, iar **76,2% sunt amplasate în mediul rural**. Numărul de copii înscriși în **instituțiile de educație timpurie** a constituit **127,2 mii persoane**, fiind în scădere cu **circa 2,4 mii copii (1,9%)** comparativ cu anul precedent. Reducerea este mai pronunțată în mediul rural, unde numărul copiilor s-a micșorat cu aproximativ **1,8 mii (2,9%)**. La **100 de locuri în instituțiile de educație timpurie reveneau în medie 72 de copii înscriși**, cu **1 copil mai puțin** față de anul precedent. În anul de referință, procesul educațional în instituțiile de educație timpurie a fost asigurat de aproximativ **12,5 mii cadre didactice**, cu 0,1 mii de persoane mai puțin, comparativ cu anul 2024.

În anul 2025, rata brută de cuprindere a copiilor în instituțiile de educație antepreșcolară (nivelul 01) și rata brută de cuprindere a copiilor în învățământul preșcolar (nivelul 02) denotă **o ușoară diminuare a numărului de instituții și a copiilor înscriși**, fenomen determinat în principal de declinul demografic și migrația populației, însă frecventarea grădinițelor rămâne ridicată, în special pentru copiii de vârstă preșcolară.

În anul **2025**, de către Ministerul Educației și Cercetării au continuat să fie implementate și promovate documente de politici publice orientate spre creșterea calității educației timpurii și extinderea accesului copiilor la serviciile de educație timpurie. Aceste politici urmăresc realizarea obiectivelor stabilite pentru anul **2030**, conform cărora **cel puțin 80% dintre copiii cu vârsta de 2-6 ani** vor participa la programe de educație timpurie, iar **aproximativ 20-30% dintre copiii cu vârsta de 1-2 ani** vor fi incluși în servicii de educație antepreșcolară. În anul 2024, de către MEC au fost elaborate și aprobate documente de politici, care au contribuit la creșterea calității educației timpurii, creșterii participării copiilor la serviciile de educație timpurie, astfel, încât până în anul 2030 cel puțin 80% de copii de vârstă 2-6 ani vor participa la educația timpurie și cel puțin 20-30% de copii de la 1-2 ani vor participa la educația antepreșcolară.

Totodată, **rata de cuprindere în educația formală a copiilor în vârstă de 6 ani** a înregistrat o creștere semnificativă în ultimii ani. Comparativ cu anul **2022**, indicatorul a crescut cu **circa 7,7 puncte procentuale**, iar nivelul ridicat de participare s-a menținut și în **2024-2025**, reflectând un grad înalt de acces al copiilor la educația preșcolară și pregătirea pentru învățământul primar. De asemenea, rata brută de cuprindere în învățământul preșcolar a depășit **109% în anul 2024**, ceea ce confirmă participarea extinsă a copiilor la programele de educație timpurie (Sursa BNS).

La începutul anului de studii 2025-2026 în învățământul primar și secundar general: activau 1173 instituții, dintre care 83 școli primare, 746 de gimnazii, 336 de licee, 6 școli pentru copii cu deficiențe în dezvoltarea intelectuală sau fizică și 2 școli serale. numărul de elevi înscriși a fost de 335,1 mii persoane, dintre care 334,1 mii de elevi în școlile de zi și 1,0 mii elevi în școlile serale. Comparativ cu anul de studii precedent, numărul instituțiilor s-a redus cu 12 unități.

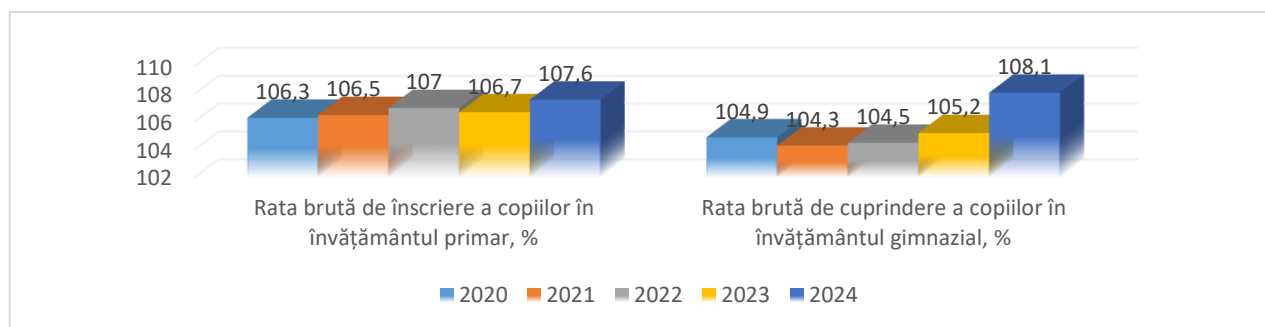
Numărul **elevilor înscriși** în instituțiile de învățământ primar și secundar general a constituit **334,6 mii persoane**, dintre care **333,5 mii elevi în școlile de zi și 1,1 mii elevi în școlile serale.**

Numărul **absolvenților învățământului gimnazial** a fost de **31,2 mii persoane**, iar al **absolvenților de liceu – de 12,1 mii persoane**, dintre care **11,2 mii au obținut diploma de bacalaureat.**

În sistemul de învățământ primar și secundar general activau **25,8 mii cadre de conducere și didactice**, nivel similar cu cel înregistrat în anul precedent.

Rata brută de înscriere a copiilor în **învățământul primar** și rata brută de cuprindere a copiilor în **învățământul gimnazial** au continuat să indice o evoluție pozitivă comparativ cu anul precedent. **Rata de înscriere în învățământul primar s-a majorat cu aproximativ 0,9 puncte procentuale**, iar **rata de cuprindere în învățământul gimnazial cu circa 2,9 puncte procentuale**, ceea ce reflectă menținerea unui nivel ridicat de participare a copiilor la învățământul obligatoriu. (Sursa BNS).

Figura 1 - Rata brută de înscriere a copiilor în învățământul primar și rata brută de cuprindere a copiilor în învățământul gimnazial

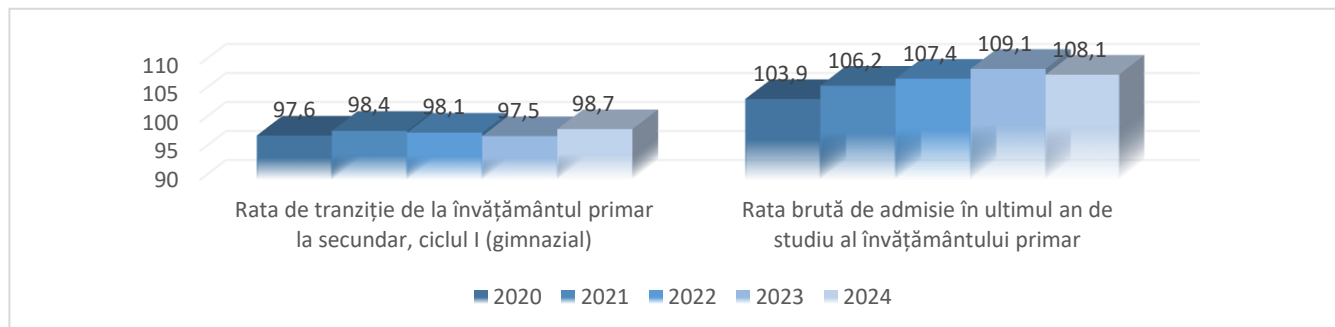
Sursa BNS

Rata de tranziție de la învățământul primar la învățământul secundar, ciclul I (gimnazial), a continuat să înregistreze un **trend pozitiv în anul 2025**, menținând nivelul ridicat de promovare a elevilor către nivelul următor de studii. Totodată, **rata brută de admisie în ultimul an de studiu al învățământului primar** a rămas relativ stabilă comparativ cu anul precedent, însă comparativ cu anul 2022 aceasta continuă să indice o evoluție favorabilă, chiar dacă se atestă o **ușoară diminuare de aproximativ 1 punct procentual** (Figura 4).

Trendul pozitiv evidențiază o **îmbunătățire a continuității parcursului educațional al elevilor** și un nivel înalt de tranziție între ciclurile de învățământ obligatoriu.

În anul 2025, **Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova** a continuat elaborarea și implementarea documentelor de politici educaționale orientate spre **creșterea calității procesului educațional, îmbunătățirea accesului la educație și sporirea performanței sistemului de învățământ**, contribuind astfel la consolidarea rezultatelor obținute în anii precedenți.

Figura 2 - Rata de tranziție de la învățământul primar la învățământul secundar

Sursa BNS

Rata brută de cuprindere în **învățământul secundar de treapta II (nivelul 3)** în anul 2025 s-a menținut relativ stabilă comparativ cu anul precedent, fără modificări semnificative ale indicatorului. În același timp, **rata brută de cuprindere în**

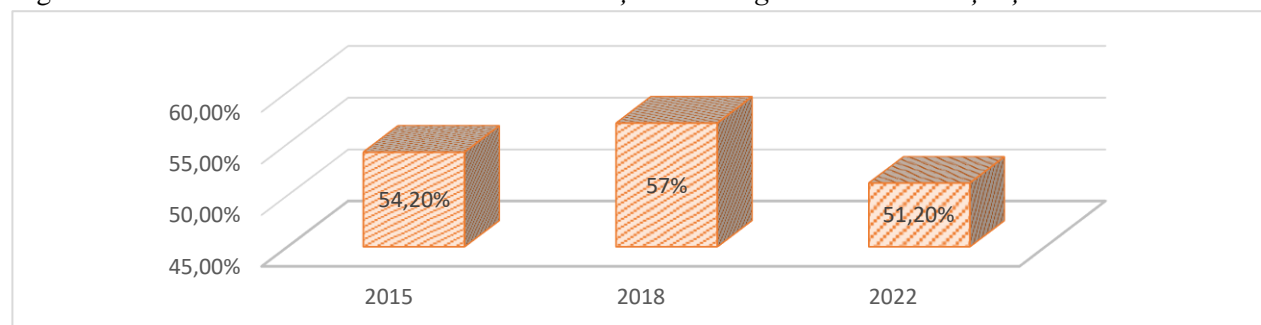
Învățământul terțiar a înregistrat o **creștere considerabilă**, majorându-se cu aproximativ **5,0 puncte procentuale** față de anul precedent. Această evoluție reflectă un interes sporit al tinerilor pentru continuarea studiilor în învățământul superior și o extindere a accesului la programele universitare.

Trendul pozitiv al ratei de cuprindere în învățământul terțiar indică o **consolidare a participării populației tinere la educația superioară**, contribuind la creșterea nivelului de calificare și la dezvoltarea capitalului uman.

În anul **2025**, evoluția indicatorului privind **rata de absolvire a învățământului primar, gimnazial, liceal/mediu general și secundar profesional** continuă să indice o tendință pozitivă, ceea ce denotă o îmbunătățire a rezultatelor sistemului educațional și o creștere a nivelului de finalizare a studiilor la diferite niveluri de învățământ. Menținerea acestei tendințe reflectă eficiența măsurilor implementate pentru susținerea parcursului educațional al elevilor și reducerea abandonului școlar.

Totodată, evoluția indicatorului privind **ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul citirii/lecturii** este prezentată în Figura 3, evidențiază nivelul competențelor de bază dobândite de elevi la finalul învățământului obligatoriu și importanța consolidării abilităților de lectură în procesul educațional.

Figura 3 - *Ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul citirii/lecturii*

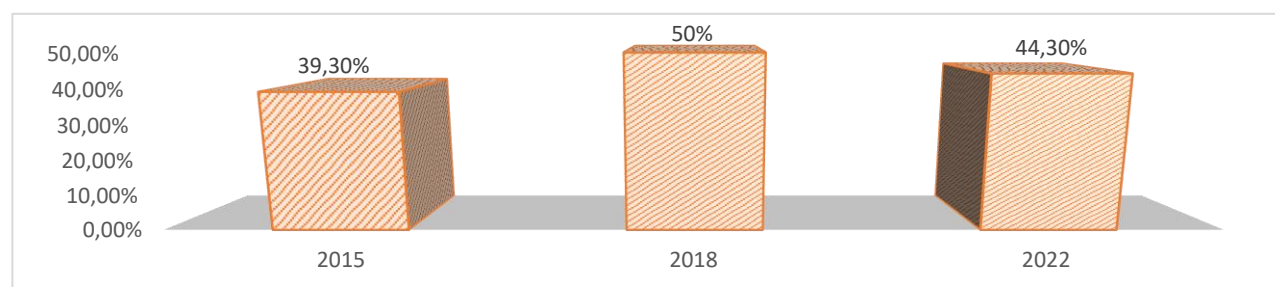
Între anii 2018 și 2022, a avut loc o scădere semnificativă a acestui procent, indicând o descreștere a elevilor care ating nivelul minim de competențe la domeniul citire/lectură conform standardelor internaționale. Pe termen lung (2015-2022), procentul elevilor cu cunoștințe minime la citire/lectură a scăzut, ceea ce sugerează o tendință negativă în acest domeniu. Factorii și cauzele de bază identificate:

- Număr mare de instituții de învățământ cu număr mic de elevii;
- În instituțiile de învățământ cu un număr mic de elevi, ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul citirii/lecturii este de doar circa 30%, comparativ cu circa 70% înregistrat în instituțiile cu un număr mare de elevi;
- Lipsa cadrelor didactice și calificarea necorespunzătoare a acestora.

Diferențe semnificative între performanțele elevilor dezavantajați socioeconomic și a celor avantajați socioeconomic. Aproximativ 32% din numărul elevilor dezavantajați socioeconomic ating nivelul minim de performanță la citire/lectură, comparativ cu cel de circa 75% din numărul elevilor avantajați socioeconomic.

Evoluția indicatorului **Ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul matematicii** atestă că între anii 2018 și 2022 a avut loc o scădere a acestui procent, indicând o descreștere a elevilor care au atins competențele minim la matematică, dar rămânând totuși peste nivelul din 2015 (Figura 4).

Figura 4 - *Ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul matematicii*

Factorii și cauzele de bază identificate:

- Număr mare de instituții de învățământ cu număr mic de elevii;
- În instituțiile de învățământ cu un număr mic de elevi, ponderea elevilor din ultima clasă a învățământului gimnazial cu cunoștințe minime în domeniul citirii/lecturii este de doar circa 30%, comparativ cu circa 70% înregistrat în instituțiile cu un număr mare de elevi;

- Lipsa cadrelor didactice și calificarea necorespunzătoare a acestora.

Diferențe semnificative între performanțele elevilor dezavantajați socioeconomic. Aproximativ 26% din numărul elevilor dezavantajați socioeconomic ating nivelul minim de performanță la citire/lectură, comparativ cu cel de circa 69% din numărul elevilor avantajați socioeconomic.

Pentru remedierea situației au fost întreprinse mai multe măsuri:

- Lansarea Programului Național de Remediere la Matematică pentru elevii claselor a IX-a. Programul reprezintă o măsură strategică de sprijin educațional, concentrată pe reducerea decalajelor de învățare și prevenirea eșecului școlar în rândul elevilor cu dificultăți persistente la matematică. În activitățile Programului remedial au participat 6.000 de elevi din mediul urban și rural, dintre care 2.293 (38%) fete și 3.707 (62%) băieți. Acești elevi au fost selectați din toate cele 35 de OLSDÎ, incluzând și instituții din orașele Rîbnița, Bender și Tiraspol. Cei 6.000 de elevi incluși în Programul remedial au fost repartizați în 500 de grupe, instruite de 500 de profesori;
- Organizarea sesiunilor de remediere printr-un șir de lecții desfășurate în Centre de remediere desemnate la nivel raional/municipal. Rata înaltă de participare a elevilor și progresele lor în înțelegerea matematicii confirmă o îmbunătățire clară, susținută de feedbackul pozitiv al elevilor și al profesorilor. Rezultatele examenelor naționale de absolvire a gimnaziului la matematică, sesiunea 2025, arată că din cei 6000 de elevi implicați în Program, 3911 au promovat examenul la matematică, reprezentând o rată de succes de 65,18%;
- Implementarea Programului de studiere a limbii române în vederea creșterii nivelului de competență în limba română în rândul minorităților naționale și al populației adulte, precum și facilitarea integrării sociale, educaționale și profesionale pentru a consolida coeziunea socială în Republica Moldova. Programul este ținut pe dezvoltarea unui sistem sustenabil de educație lingvistică, accesibil pe tot parcursul vieții, adaptat nevoilor grupurilor alolingve și aliniat standardelor europene (CECRL). În cadrul programului au participat la activități de instruire în limba română - aproximativ 25.000 de persoane, care au beneficiat de creșterea competențelor lingvistice, în special la nivelurile A2–B1 conform CECRL. De asemenea, alte rezultate obținute în cadrul programului sunt: îmbunătățirea integrării sociale și profesionale a minorităților și a refugiaților; extinderea utilizării limbii române în mediul educațional, profesional și comunitar; consolidarea dialogului intercultural și reducerea barierelor lingvistice;
- Implementarea conceptului școlilor model în fiecare raion/municipiu al Republicii Moldova și **extinderea rețelei școlilor model de la 35 de școli la 90 de școli**; Acest proiect național lansat de Ministerul Educației și Cercetării prevede renovarea și dotarea integrală a 90 de instituții de învățământ general din țară și identificarea suplimentară a circa 50 mil euro pentru modernizarea infrastructurii școlare, în acest scop. Inițiativa prevede creșterea accesului elevilor din medii defavorizate, în special a celor din localitățile mici din mediul rural, la educație de calitate. Rețeaua este concepută pentru a crește atractivitatea instituțiilor față de elevii din școlile mici, prin oferirea unor condiții superioare de studiu, diversificarea oportunităților educaționale și asigurarea accesului la infrastructură modernă și servicii educaționale de calitate;
- Asigurarea accesului echitabil și sigur la educație pentru toți elevii din mediul rural și din localitățile cu instituții reorganizate, prin dezvoltarea unui sistem eficient de transport școlar care să faciliteze mobilitatea elevilor către școli mai spațioase, mai bine dotate și cu oportunități educaționale extinse;
- Extinderea alimentației elevilor în instituțiile de învățământ general. Circa 135 000 de copii din clasele primare (I-IV) și din instituțiile de învățământ din raioanele de est ale Republicii Moldova beneficiază de alimentație gratuită. Prin Legea bugetului de stat, anual, sunt planificate alocații bugetare pentru alimentarea copiilor și elevilor din instituțiile de învățământ din Republica Moldova. În context, **pentru alimentația elevilor din clasele V-IX** din instituțiile de învățământ public, începând cu 1 septembrie 2025, au fost alocate mijloace financiare, în sumă de 205 milioane lei atât în bugetele instituțiilor de învățământ din subordinea administrației publice locale, cât și în bugetele instituțiilor de învățământ din subordinea administrației publice centrale;
- Punerea în aplicare a noii Metodologii de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar în instituțiile de învățământ preșcolar și de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate din subordinea autorităților publice locale de nivelul întâi și al doilea. Metodologia aprobată asigură alinierea alocațiilor bugetare la standardele de cost și la necesitățile reale ale fiecărei grădinițe, reflectate prin indicatori precum: numărul de copii, caracteristicile socio-economice ale acestora, precum și cheltuielile de regie comparabile;
- Eficientizarea funcționării Institutului Național pentru Educație și Leadership (INEL), prin crearea unei rețele de 1000 de mentori din rândul celor mai bune cadre didactice din țară care va asigura mentorat pentru stagiile de practică pedagogică pentru elevii și studenții din colegiile și universitățile pedagogice și pentru tinerii specialiști. Instituția

este responsabilă și de dezvoltarea de programe noi de formare a cadrelor didactice și va urmări ca fiecare profesor din țară să poată beneficia de instruirile profesionale de care are nevoie;

- Realizarea evaluărilor rapide pentru identificarea elevilor în situația de risc privind performanța academică și oferirea programelor de remediere.

Cauzele care au influențat evoluția indicatorilor menționați supra sunt: scăderea ratei fertilității și problemele demografice, emigrarea externă masivă și depopularea spațiului rural, scăderea populației de vârstă școlară, atât ca număr absolut, cât și ca pondere în populația totală, cu păstrarea acestei tendințe în viitorul previzibil.

În anul **2025** (date operative), **rata de participare a tinerilor și adulților în educația formală și nonformală pe parcursul vieții** a continuat să înregistreze o **evoluție pozitivă**. Comparativ cu anul **2022**, indicatorul a crescut cu aproximativ **1,1 puncte procentuale**, menținând trendul ascendent înregistrat în anii precedenți.

Menținerea acestui progres evidențiază **interesul sporit al populației pentru dezvoltarea competențelor și învățarea pe tot parcursul vieții**, precum și extinderea oportunităților de formare oferite în cadrul sistemului educațional și al programelor de instruire nonformală. Această evoluție contribuie la **creșterea nivelului de calificare al populației și la adaptarea forței de muncă la cerințele pieței muncii**.

Învățământul profesional tehnic.

În anul **2025**, rețeaua instituțiilor de **învățământ profesional tehnic (secundar și postsecundar)** a fost alcătuită din **80 de instituții**, dintre care **14 centre de excelență, 35 colegii și 31 școli profesionale**, ca rezultat al proceselor de optimizare și reorganizare instituțională realizate în ultimii ani.

La începutul anului de studii **2025–2026**, învățământul profesional tehnic **secundar** a fost organizat în **8 centre de excelență și 31 de școli profesionale**, numărul instituțiilor fiind în continuare în scădere comparativ cu anii precedenți, ca urmare a procesului de eficientizare a rețelei instituționale. Numărul **elevilor înscriși** a constituit aproximativ **15,0 mii persoane**, înregistrând o **ușoară creștere** comparativ cu anul de studii precedent.

Totodată, la începutul anului de studii **2025–2026**, învățământul profesional tehnic **postsecundar** a fost organizat în **14 centre de excelență și 35 de colegii**. Numărul **elevilor** a constituit aproximativ **34,0 mii persoane**, menținând o **tendință de creștere** comparativ cu anul de studii **2024–2025**.

Sistemul de învățământ continuă să se confrunte cu o serie de provocări structurale, printre care **scăderea numărului de elevi pe fondul declinului demografic, nivelul relativ ridicat al abandonului școlar**, în special în rândul elevilor din familii social-vulnerabile, **motivația redusă pentru învățare** și existența unui **număr relativ mare de instituții mici de învățământ profesional tehnic**, ceea ce poate conduce la o **utilizare mai puțin eficientă a resurselor publice**.

În acest context, procesul de **optimizare și reorganizare a rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic**, inițiat prin Hotărârea Guvernului nr. 366/2024 privind reorganizarea unor instituții de învățământ profesional tehnic, a continuat și în **2025**, având drept scop **consolidarea instituțiilor, sporirea calității formării profesionale și utilizarea mai eficientă a resurselor financiare și materiale**.

În timp evoluția numărului instituțiilor de învățământ profesional tehnic este în descreștere (Tabelul 1).

Tabelul 1. Indicatorii principali în învățământul profesional tehnic, pe tipuri de instituții

	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026
Total instituții de învățământ profesional tehnic	91	91	90	88	81	80
Înmatriculați	15.920	16.365	15.979	16.040	16.665	18.300
Elevi	44.843	45.998	45.931	46.133	47.788	50.200
Cadre didactice	3.743	3.757	3.771	3.591	3.413	3.500
Școli profesionale	42	42	41	38	32	31
Înmatriculați	6.782	6.581	6.220	6.162	6.449	8.200
Elevi	13.880	13.855	13.186	12.602	12.855	15.600
Cadre didactice	1.393	1.338	1.276	1.169	1.135	1.180
Colegii	36	36	36	37	35	35
Înmatriculați	5.313	5.877	5.959	6.081	6.003	10.100
Elevi	18.400	19.401	19.994	20.584	20.835	34.600
Cadre didactice	1.359	1.449	1.558	1.460	1.327	1.360

Centre de excelență	13	13	13	13	14	14
Înmatriculați	3.825	3.907	3.800	3.797	4.213	4.300
Elevi	12.563	12.742	12.751	12.947	14.098	15.600
Cadre didactice	991	970	937	962	951	960

În procesul de pregătire a specialiștilor o importanță mare are **învățământul dual**, care reprezintă o formă alternativă de organizare a învățământului profesional tehnic, bazată pe combinarea instruirii teoretice în instituțiile de învățământ cu formarea practică realizată în cadrul unităților economice.

În **anul 2025**, Ministerul Educației și Cercetării a continuat implementarea cadrului normativ pentru dezvoltarea învățământului dual, elaborat în baza Legii nr. 110/2022 privind învățământul dual. În acest context, au fost aplicate **planul-cadru pentru programele de formare profesională în sistem dual**, precum și **ghidurile metodologice pentru elaborarea Acordului de cooperare în învățământul dual și a Contractului de formare profesională în învățământul dual**.

Totodată, a continuat dezvoltarea **Registrului unităților economice implicate în învățământul dual**, integrat în cadrul **Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME)**, care facilitează monitorizarea colaborării dintre instituțiile de învățământ și mediul economic.

De asemenea, în vederea stimulării participării agenților economici în procesul de formare profesională, a fost aplicată **Hotărârea Guvernului nr. 332/2024 privind modificarea Regulamentului de compensare a cheltuielilor unităților economice implicate în învățământul dual**, care a modificat prevederile stabilite prin **Hotărârea Guvernului nr. 97/2023 privind modul de compensare a cheltuielilor unităților în învățământul dual**.

Implementarea acestor măsuri în **2025** a contribuit la **extinderea parteneriatului dintre instituțiile de învățământ profesional tehnic și mediul de afaceri**, la creșterea calității formării profesionale și la facilitarea integrării absolvenților pe piața muncii.

Învățământul dual reprezintă o formă alternativă de organizare a învățământului profesional tehnic, combinând instruirea teoretică în instituțiile de învățământ cu formarea practică în unitățile economice. În **2025**, Ministerul Educației și Cercetării a continuat implementarea cadrului normativ pentru acest tip de învățământ, inclusiv prin aplicarea planului-cadru, a ghidurilor metodologice și a Registrului unităților economice din Sistemul Informațional de Management în Educație. Totodată, Hotărârile Guvernului nr. 332/2024 și nr. 97/2023 au asigurat compensarea cheltuielilor unităților implicate. Implementarea acestor măsuri a contribuit la **creșterea calității formării profesionale și la extinderea parteneriatului cu mediul economic**, iar **numărul elevilor înscriși în programele duale a depășit 3,2 mii persoane**, confirmând interesul tot mai mare al tinerilor pentru această formă de educație.

Învățământul superior.

În anul de studii 2025-2026, rețeaua instituțiilor de învățământ superior este formată din **16 unități**, inclusiv 11 instituții de învățământ superior publice (8 unități fiind în municipiul Chișinău și câte 1 unitate – în municipiile Bălți, Cahul și Comrat) și 5 instituții de învățământ superior private (4 unități în municipiul Chișinău și 1 unitate – în orașul Taraclia⁴ (*Tabelul 2*). Numărul studenților din instituțiile de învățământ superior, la începutul anului de studii 2025-2026 (exclusiv ciclul III – studii superioare de doctorat) a înregistrat valoarea de 62,9 mii, în creștere cu 4,0 mii sau 6,8% față de anul de studii 2024/25 (*Tabelul 2*). Comparativ cu anul de studii 2024/25, a crescut numărul de studenți atât în instituțiile de învățământ superior publice (cu 7,0%), cât și în cele private (cu 5,5%). Din totalul studenților înscriși în învățământul superior, o pondere de 84,5% erau înscriși în instituții de învățământ superior publice și 15,5% în cele private.

Distribuția studenților pe forme de învățământ arată că, 63,1% urmează programe de studii cu frecvență, 35,9% – programe de studii cu frecvență redusă și 1% studii la distanță. Deși, numărul studenților înscriși la distanță totalizează 1%, este evidentă creșterea numărului de studenți la această formă de învățământ, fiind înregistrată în 3 instituții de învățământ superior publice (în anul de studii 2024/25, doar o instituție a organizat învățământul la distanță). În instituțiile de învățământ superior publice, o pondere mai ridicată o dețin studenții de la învățământul cu frecvență (66,9%), în timp ce în instituțiile de învățământ private – cei de la învățământul cu frecvență redusă (57,8%).

Peste jumătate din studenții instituțiilor publice își fac studiile în bază de contract (58,3%), deși, la forma de învățământ cu frecvență se atestă o preponderență a studenților cu finanțare bugetară (57,9%), la frecvență redusă – majoritatea studiind în bază de contract (90,9%), iar studenții ce fac studiile la distanță - doar în bază de contract.

Tabelul 2. Studenți în învățământul superior, pe tipuri de instituții și forme de învățământ, 2025/2026-2024/2025, persoane

Tipuri de instituții	2025/2026		2024/2025	
	Total studenți	din care:	Total studenți	din care:

Forme de învățământ		femei	în bază de contract		femei	în bază de contract
Total	62 923	36 638	40 759	58 941	34 502	37 502
cu frecvență	39 687	23 677	19 072	37 161	22 192	17 138
cu frecvență redusă	22 607	12 413	21 058	21 703	12 237	20 287
la distanță	629	548	629	77	73	77
Instituții publice	53 156	31 175	31 006	49 685	29 201	28 246
cu frecvență	35 563	21 138	14 962	33 296	19 749	13 273
cu frecvență redusă	16 964	9 489	15 415	16 312	9 379	14 896
la distanță	629	548	629	77	73	77
Instituții private	9 767	5 463	9 753	9 256	5 301	9 256
cu frecvență	4 124	2 539	4 110	3 865	2 443	3 865
cu frecvență redusă	5 643	2 924	5 643	5 391	2 858	5 391

Pe programe de studii, distribuția studenților este următoarea: 74,2% urmează programe de studii superioare de licență (ciclul I), 16,9% – programe de studii superioare de master (ciclul II) și 8,9% – programe de studii superioare integrate (Tabelul 3).

Tabelul 3. Studenți în învățământul superior pe tipuri de programe de studii, 2025/2026-2024/2025, persoane

Programe de studii	2025/2026					2024/2025				
	Total studenți	din care în instituții:			din total studenți femei	Total studenți	din care în instituții			din total studenți femei
		publice		private			publice		private	
		total	în bază de contract				total	în bază de contract		
Total	62 923	53 156	31 006	9 767	36638	58 941	49 685	28 246	9 256	34 502
Ciclul I	46 666	38 368	24 859	8 298	25 750	43 758	36 038	23 052	7 720	24 426
Ciclul II	10 633	9 164	3 709	1 469	6 796	9 870	8 334	2 950	1 536	6 266
Studii superioare integrate	5 624	5 624	2 438	–	4 092	5 313	5 313	2 244	–	3 810

Din totalul studenților înscriși la toate programele de studii în anul de studii 2025/26 (62,9 mii), ponderea studentelor a fost majoritară (58,2%), fiind mai mare la studiile superioare integrate (72,8%) și la master (63,9%), mai scăzută în cazul studiilor superioare de licență (55,2%).

În anul de studii 2025/2026, în învățământul superior au fost înmatriculate **17,8 mii de persoane la ciclul I⁶** (cu 11,1% mai mult față de anul de studii precedent) și 5,8 mii de persoane la ciclul II (cu 13,0% mai mult).

Din 17,8 mii de persoane înmatriculate la ciclul I, majoritatea sunt cu studii liceale absolvite (68,7%), 27,2% – cu studii profesional tehnice postsecundare, 2,9% – cu studii medii de cultură generală și 1,2% deja au studii superioare.

În instituțiile de învățământ superior publice, o pondere mai mare a persoanelor înmatriculate la ciclul I a fost deținută de cei înmatriculați în bază de contract (67,8%), în timp ce la ciclul II - de cei cu finanțare bugetară (56,1%). Comparativ cu anul de studii 2024/25, instituțiile publice au înregistrat o creștere a numărului de înmatriculări, cu 11,1% la ciclul I și cu 11,4% la ciclul II.

În instituțiile de învățământ superior private, comparativ cu anul de studii 2024/25, numărul persoanelor înmatriculate a înregistrat creșteri atât la ciclul I (cu 10,8%), precum și la ciclul II (cu 23,7%).

Similar anului de studii 2024/25, la nivelul ciclului I, există domenii cu un număr mare de studenți înmatriculați (business, administrare și drept⁷ (41,8%), inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții (12,1%), educație (9,9%)), precum și altele cu un număr redus (științe agricole, silvicultura, piscicultura și medicina veterinară (1,4%), științe ale naturii, matematică și statistică (1,8%)). Totodată, comparativ cu anul de studii 2024/25, se remarcă schimbări în structura pe domenii, și anume ponderi în creștere la domeniile științe sociale, jurnalism și relații publice (+1,2 p.p.⁸, inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții (+1,0 p.p.), precum și ponderi mai mici pentru domeniile educație (-1,0 p.p.), arte și științe umanistice (-0,7 p.p.).

La ciclul II, s-au menținut ponderi mai ample la domeniile business, administrare și drept (41,0% din total înmatriculați, în creștere cu 0,8 p.p. față de anul de studii 2024/25) și educație (21,4%, sau +0,2 p.p.). În același timp, cele mai mari descreșteri a ponderii celor înmatriculați la ciclul II s-au înregistrat la domeniile inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții (-0,9 p.p. față de anul de studii 2024/25) și sănătate (-0,7 p.p.).

În anul 2025, ciclul I au absolvit 9,0 mii de persoane și ciclul II – 4,8 mii de persoane (inclusiv studii superioare integrate). Deși, comparativ cu anul 2024, au fost înregistrate creșteri ale numărului de absolvenți, la ciclul I (cu 1,1%), precum și la ciclul II (cu 6,6%), se remarcă o descreștere la Ciclul I în instituțiile de învățământ superior private (cu 5,3%).

Studenți din alte țări. În baza informațiilor colectate privind studenții din alte țări, la începutul anului de studii 2025/26, numărul studenților străini a constituit **6,4 mii** de persoane⁹, fiind în creștere cu 11,6% față de anul de studii precedent. Ponderile cele mai mari se mențin pentru studenții din România (56,4%, sau +3,6 p.p. față de anul de studii 2024/25), India (19,0%, sau -3,7 p.p.), Ucraina (8,6%, sau +1,6 p.p.) și Israel (6,7%, sau -1,3 p.p.).

În anul 2025, paritatea de gen pe niveluri de învățământ a fost menținută la un nivel echilibrat în cadrul învățământului primar, gimnazial și secundar de treapta II, indicatorul continuând să înregistreze valori apropiate de **1**, ceea ce reflectă un număr egal de fete și băieți înscriși. În **învățământul terțiar**, decalajul de gen rămâne în **favora fetelor**, indicele fiind de aproximativ **1,34**, indicând un număr mai mare de femei care urmează programele de învățământ superior comparativ cu bărbații. Această tendință confirmă menținerea unui acces echitabil la educație la nivel primar și gimnazial, dar și o participare mai activă a tinerelor în învățământul superior.

Sectorul de tineret

Sectorul de tineret rămâne un domeniu strategic pentru dezvoltarea socio-economică a țării, având un impact direct asupra viitorului generațiilor tinere. Deși tinerii constituie o pondere semnificativă a populației, aceștia se confruntă în continuare cu multiple provocări, inclusiv acces limitat la oportunități de dezvoltare profesională și personală, migrație tânără, participare redusă în procesele decizionale și o infrastructură de tineret insuficient dezvoltată.

Potrivit datelor statistice, **numărul populației cu reședință obișnuită la 1 ianuarie 2025 a constituit 2 381,3 mii persoane**, dintre care **544,0 mii sau 22,8% au fost tinerii cu vârsta 14–34 ani**.

La începutul anului **2025**, în comparație cu aceeași perioadă a anului precedent, populația cu vârsta de **14–34 ani a scăzut cu 23,7 mii persoane** sau cu circa **4,2%**, ce reflectă continuarea trendului descendent al numărului tinerilor în ultimii ani.

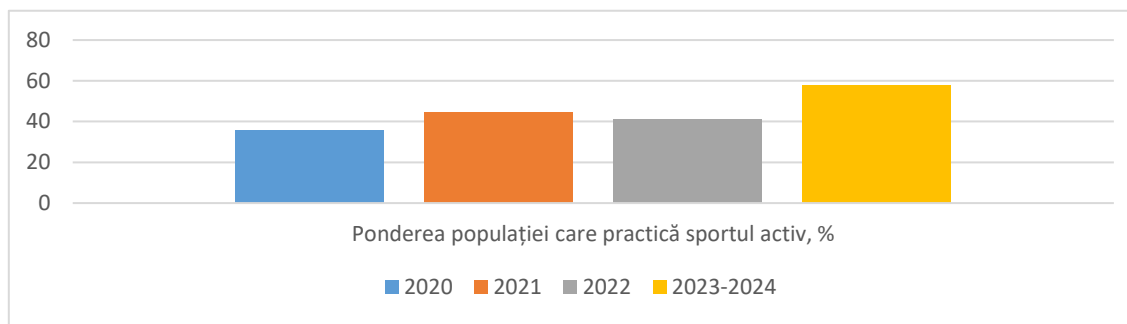
În perioada ultimilor cinci ani (2021–2025), evoluțiile pe grupe de vârstă au fost diferențiate:

- **populația cu vârsta 14–19 ani** și-a menținut relativ stabil volumul, cu o creștere ușoară în termeni absoluți și cu o creștere a ponderii sale în totalul tinerilor de la 23,9% la 30,5%;
- persoanele de **20–24 ani** și-au redus numeric, iar ponderea lor în total a scăzut;
- tinerii de **25–29 ani** și **30–34 ani** au înregistrat diminuări semnificative ale numărului și ale ponderilor lor în structura tinerilor.

Aceste dinamici demografice evidențiază o **scădere continuă a populației tinere** în ansamblu, în principal ca rezultat al migrației externe și al declinului demografic, ceea ce generează presiuni asupra pieței muncii, asupra sistemului educațional și asupra politicilor sociale orientate spre tineret.

Cu referire la **Sport**, indicatorul **Pondere a populației care practică sportul activ, %** a înregistrat o **evoluție pozitivă și în anul 2025** (Figura 5), ceea ce reflectă o tendință generală de creștere a comportamentelor sănătoase și de îmbunătățire a calității vieții în rândul populației. Această evoluție semnificativă evidențiază interesul tot mai mare al cetățenilor pentru activitatea fizică și adoptarea unui stil de viață activ, în concordanță cu politicile publice promovate în domeniul sănătății și sportului.

Figura 5 - Pondere a populației care practică sportul activ, %

II. Principalele realizări ale autorității din perioada ianuarie - decembrie 2025, provocări și rezultate (reforme realizate, planificate în PNR, PND, PNA și alte tipuri de documente)

Învățământul general

Principalele realizări:

PNR 2025:

- Adoptată Hotărârea Guvernului nr. 262/2025 cu privire la organizarea odihnei copiilor și adolescenților în sezonul estival 2025, MEC a achiziționat 495 de bilete pentru elevii din instituțiile de învățământ general din raioanele de est ale Republicii Moldova și orașul Bender, subordonate MEC; Au fost alocate în acest sens 1.910.000,00 lei;
- Adoptată Hotărârea Guvernului nr. 450/2025 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind gestionarea mijloacelor financiare alocate de la bugetele componente ale bugetului public național de către instituțiile publice bugetare de învățământ preșcolar și instituțiile de învățământ general cu programe de diferite niveluri sau programe integrate;
- Adoptată Hotărârea Guvernului nr. 476/2025 cu privire la examenul de evaluare a competențelor de comunicare în limba română ale persoanelor adulte și ale elevilor din învățământul liceal;
- Adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 782/2025 cu privire la abrogarea Hotărârii Guvernului nr. 351/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale;
- Adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 259/2025 cu privire la modificarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, profesional-tehnic, aprobat prin HG nr. 492/2024;
- Adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 809/2025 pentru modificarea anexelor nr. 1 și nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 868/2014 privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar (ciclul I și II) din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea.

PND 2025-2027:

- *Crearea fondului investițional pentru stimularea procesului de accesare a educației de calitate și implementarea în învățământul primar și secundar general* – o realizare importantă în dezvoltarea mecanismelor de finanțare durabile și în promovarea unui acces echitabil la educație de calitate pentru toți copiii din sistemul primar și secundar
- *Acordarea alocației pentru asigurarea accesului la educație a copiilor din învățământul primar și secundar general* – inițiativa realizată a facilitat procesul de incluziune și de susținere a familiilor, pentru a beneficia toate categoriile de copii din sistemul educațional, de alocație pentru garantarea sprijinului direct orientat spre copii
- *Inițierea implementării formulei de finanțare per copil în instituțiile preșcolare în 4 raioane: Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni* – acțiune ce derulează în baza cadrului normativ și metodologic aprobat, la această etapă de

realizare a acțiunii, au fost calculate transferuri cu destinație specială pentru un număr de 166 de instituții de educație timpurie

- *Creșterea capacității de transport a copiilor/ procurarea autobuzelor* – acțiune axată creșterea accesului elevilor din medii defavorizate la educație de calitate, asigurarea cu mijloace de transport școlar sigure, eficiente și adaptate nevoilor specifice ale beneficiarilor (au fost procurate 21 de unități de transport școlar, cu o capacitate de 17 locuri fiecare, în valoare totală de 24.373.440 lei, inclusiv TVA. Alte 10 autobuze adaptate pentru transportul copiilor cu cerințe educaționale speciale au fost puse la dispoziție cu titlu de donație de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare)
- *Creșterea investițiilor în infrastructura școlilor-model* – acțiune de angajare care contribuie la crearea unui cadru educațional modern și echitabil; au fost alocate 20 mln lei pentru mobilier școlar și 35 mln lei pentru lucrări din resurse UE; au fost elaborate 16 proiecte tehnice și semnate 9 contracte pentru continuarea lucrărilor
- *Dotarea școlilor cu echipamente TIC* – acțiune demarată pentru sporirea calității studiilor și dezvoltarea competențelor digitale în învățământul primar și secundar general, fiind dotate circa 200 de școli cu echipamente necesare, materiale didactice și mobilier corespunzător, în sumă de 11400 USD fiecare
- *Dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice DigCompEdu* - acțiune orientată spre sporirea nivelului calității studiilor și a competențelor digitale în învățământul primar și secundar general; au fost elaborate și aprobate: 1) Metodologia de evaluare și certificare a competențelor digitale ale cadrelor didactice din învățământul general și profesional secundar https://mec.gov.md/sites/default/files/ordin_motodologie_evaluare_digcompedu_1.pdf; 2) Cadru de referință al curriculumului pentru cursul de formare profesională continuă a cadrelor didactice în baza standardelor DigCompEdu https://mec.gov.md/sites/default/files/ordin_curriculum_digcompedu_2024.pdf; 3) Formate circa 10000 de cadre didactice privind elaborarea materialelor și a platformei de instruire pentru nivelul A și B; 4) Selectat CNIDE „Clasa viitorului” pentru realizarea programului DigiProf; 5) Dezvoltate Standardele de competențe digitale în baza cadrului normativ al UE (DigComp)
- *Elaborarea noilor documente curriculare – curricula disciplinare noi pentru clasele 1-12* - acțiune axată pe creșterea calității și relevanței studiilor în învățământul primar și secundar general, în cadrul acesteia au fost realizate: 1) Desfășurate consultări publice privind noul concept curricular; 2) Selectați experți în vederea prestării serviciilor de evaluare și dezvoltare a curricula disciplinelor de studiu în învățământul primar, gimnazial și liceal; 3) Constituite grupurile de lucru privind dezvoltarea curricula disciplinare din învățământul primar, gimnazial și liceal; 4) Elaborat și aprobat Planul-cadru pentru anul de studii 2025-2026; 5) Elaborat și aprobat Cadru de referință al Curriculumului Național cu sprijin UNICEF și finanțare GPE: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13875, și alte activități relevante
- *Majorarea indemnizației de încadrare a tinerilor specialiști* – inițiativa realizată a vizat consolidarea cadrului normativ și instituțional pentru susținerea tinerilor specialiști încadrați în funcții didactice vacante, prin majorarea indemnizației de încadrare și reglementarea mecanismelor de repartizare, astfel, majorând indemnizației de încadrare - de la **120 la 200 de mii de lei**
- [UE] Implementarea Hotărârea Guvernului nr 685/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard per copil a instituțiilor publice de învățământ preșcolar și pilotarea acesteia în anul 2025. Noua formulă de finanțare a grădinițelor a fost pilotată în instituțiile preșcolare din patru raioane ale țării: Anenii Noi, Cahul, Florești și Nisporeni. [link](#)-- **PND 2025-2027**

În anul 2025, este esențial ca profesorii să dispună de timp să se ocupe de copii și nu de hârtii, și să se bucure de aprecierea muncii și să aibă un statut respectat în societate.

- În cadrul **programelor „Investim în educatori” și „Investim în profesori”** au fost crescute investițiile în formarea continuă și recalificarea cadrelor didactice din sursele bugetului de stat și din suportul partenerilor de dezvoltare. În cadrul programului **„Investim în educatori”** au fost formate gratuit peste 2000 de persoane, cu alocarea a 6 mln lei. În cadrul programului **„Investim în profesori”** au fost formate gratuit 3800 de persoane, cu alocarea a 7,6 mln lei. Totodată, au fost recalificate 1200 de persoane, cu alocarea a 6 mln lei.
- Majorarea cu 15% a salariilor cadrelor didactice, în funcție de sporul alocat pentru gradele didactice și manageriale.
- Elaborate și publicate **447 de proiecte didactice de lungă durată și 8750 de proiecte didactice zilnice pentru disciplinele școlare.**
- Majorarea claselor de salarizare pentru metodiști și conducătorii muzicali și am exclus posibilitatea oricărei interpretări neclare cu privire la modul de acordare a sporului în sumă fixă de 1300 de lei.
- Majorarea indemnizației de repartizare la 200 de mii de lei, dublarea burselor la pedagogie și campaniei active de promovare a profesiei pedagogice „Fii Pro! Alege să fii profesor!”.
- Modificarea Codului Educației și s-a prevăzut expres sancționarea comportamentelor necorespunzătoare.

- Completarea Codului contravențional cu contravenția de ultragiure a personalului didactic, științifico-didactic, științific și includerea unui articol separat privind ultragiurea cadrelor didactice Articolul 65 cu indicele 4.
- Desfășurarea campaniilor de promovare și evenimente (Săptămâna Educației / Forumul cadrelor didactice / Pedagogul Anului).

PNA 2024-2027:

- Elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind menținerea în sistemul educațional a tinerilor specialiști (în contextul deficitului sporit de cadre didactice calificate în instituțiile de învățământ general, prin asigurarea unei indemnizații financiare pe parcursul a 5 ani) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143684&lang=ro
- Îmbunătățirea condițiilor pentru implementarea eficientă a tehnologiilor digitale în instituțiile de învățământ primar și secundar general prin crearea a 81 de Laboratoare digitale create în instituțiile de învățământ primar și secundar general.
- Implementarea registrului electronic în învățământul primar și secundar general – în circa 500 instituții de învățământ.
- Consolidarea competențelor digitale ale cadrelor didactice din învățământul general prin intermediul Proiectului PGE. Au fost elaborate materialele de formare pentru nivelul A și formate 100 cadre didactice.
- Implementarea Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2024-2027 și realizarea unui șir de activități conform Programului.

În 2025 a continuat implementarea mai multor proiecte de investiții, inițiate în anul precedent, pentru îmbunătățirea mediilor de învățare prin asigurarea condițiilor de apă, igienă și sanitație în instituțiile de învățământ general:

- Dotate peste 300 de școli cu table interactive, calculatoare și alte dispozitive digitale. (de la UNICEF vor fi dotate 140 de școli cu 350 de panouri interactive și 350 calculatoare).
- Dotate 200 de grădinițe cu echipamente necesare, materiale didactice și mobilier. Suma investițiilor este de 6 684 dolari SUA pentru fiecare instituție.
- Reparate 15 grădinițe și reconstruite grupe de creșă (investiție de 2,3 mln dolari SUA)
- Dotate cu mobilier nou 24 de școli model pentru toate clasele I-IV.
- Reparate blocurile sanitare în 120 de școli.
- 83 de școli și grădinițe au beneficiat de lucrări de reparație prin Satul European.
- În peste 30 de grădinițe s-au extins grupele de creșă.
- Au fost procurate 72 de unități de transport școlar și achiziționate încă 39.
- Lucrări și dotări de 200 de milioane de lei pentru asigurarea modernizării infrastructurii universitare, inclusiv renovarea bazinului de lângă Casa Guvernului, de menționat și alte proiecte importante.
- În școli profesionale și colegii vor fi investiți peste 20 mil. lei pentru dezvoltarea infrastructurii, îmbunătățirea condițiilor de trai ale elevilor, implementarea unor măsuri de eficientizare energetică, creșterea calității procesului de formare profesională etc.

Toate aceste investiții duc la creșterea calității studiilor și atractivității sistemului de învățământ național. Obiectivul major pe care ni-l asumăm în acest an este să convingem 6 din 10 absolvenți de liceu să aleagă să învețe în universitățile din Republica Moldova. Investițiile din ultimii ani și cele ce urmează le facem în primul rând pentru a avea o ofertă convingătoare pentru tinerii noștri. Vom lansa în luna martie campania națională „Învață în Moldova / învață acasă”.

Suportul partenerilor de dezvoltare

În anul 2025 au demarat lucrările pentru deschiderea noilor grupe pentru copii de până la doi ani în 15 instituții IET cu sprijinul proiectului „Îmbunătățirea Calității Educației”, implementat de Ministerul Educației și Cercetării și finanțat Banca Mondială, în parteneriat cu Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL). Suma investițiilor se ridică la peste 2 milioane de dolari.

Ministerul Educației și Cercetării, în parteneriat cu UNICEF, a înființat centre de resurse în 150 de instituții de educație timpurie din țară, pentru a promova învățarea prin joc, dezvoltarea socio-emoțională și incluziunea copiilor refugiați sau din medii social-vulnerabile. Centrele vor funcționa pe tot parcursul zilei, oferind activități educaționale în prima parte pentru copiii din grădinițe, iar în a doua parte pentru copiii din comunități vulnerabile, de altă etnie sau refugiați.

Centrele de resurse vor fi dotate cu mobilier și materiale didactice pentru activități educaționale, vor dispune de locuri special amenajate pentru lectură, seturi LEGO și DUPLO pentru dezvoltarea abilităților motorii și creative, precum și kituri

educaționale pentru profesori și părinți. De asemenea, acestea vor avea în dotare circa 70 de titluri de cărți din programul de educație socio-emoțională și alte cărți pentru stimularea cititului.

Provocări în domeniile învățământului general

În 2026 se va continua și se vor extinde inițiativele lansate în ultimii ani.

- Implementarea reformei curriculare pentru modernizarea educației (elaborarea și aprobarea noilor curricula disciplinare, formarea a 8000 de cadre didactice pentru implementarea noilor curricula disciplinare, creșterea calității manualelor școlare, etc.);
- Implementarea reformei RESTART EDU (crearea Agențiilor Teritoriale pentru Educație (ATE), stabilirea structurii și atribuțiilor ATE);
- Asigurarea incluziunii pentru elevii cu CES (crearea infrastructurii UIE pentru educație incluzivă, elaborarea resurselor didactice digitale pentru individualizarea procesului educațional pentru elevii cu CES, eficientizarea asistenței psihopedagogice oferită prin echipe mobile din cadrul STAP, asigurarea cu echipament specific și tehnologie asistivă a elevilor cu dizabilități severe auditive cu suportul UNICEF, Elaborarea Standardelor de competență profesională a specialiștilor implicați în educația incluzivă, etc.);
- Reconceptualizarea rețelei școlare (implementarea Metodologiei de finanțare în bază de cost standard a învățământului preșcolar, elaborarea proiectului HG cu privire la finanțarea instituțiilor de învățământ extrașcolar, etc.);
- Reconceptualizarea formării inițiale și continue a cadrelor didactice (elaborarea Concepției formării continue a cadrelor didactice, asigurarea funcționalității bazelor de practică pedagogică, Crearea Asociației Mentorilor din Educație, etc.);
- Promovarea profesiei de pedagog (majorarea indemnizației pentru tinerii specialiști, desfășurarea campaniei FII PRO, elaborarea metodologiei de acordare a sporului specific pentru învățământul preșcolar, Elaborarea metodologiei de acordare a sporului de performanță pentru învățământul preșcolar, Organizarea Taberei de toamnă EduWell Camp pentru cadrele didactice aflate la mijloc de carieră ș.a.);
- Prevenirea bullying-ului și consumului de droguri (elaborarea și implementarea Planului comun de acțiuni între Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Educației și Cercetării privind prevenirea consumului și circuitului drogurilor între elevi în instituțiile de învățământ, elaborarea unui Program de parenting pentru eficientizarea comunicării între părinți și copii, etc.);
- Dezvoltarea competențelor lingvistice în limba română și consolidarea relațiilor interetnice (implementarea Programului Național de învățare a limbii române pentru anii 2026-2028, aprobarea și implementarea Programului Național de învățare și promovare a limbii găgăuze în UTA Găgăuzia pentru anii 2026-2027, elaborarea și aprobarea Programului Național pentru susținerea populației rome pentru anii 2027-2030 și documente normative importante);

Învățământul profesional tehnic

Principalele realizări:

- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG nr. 80/2025) cu privire la alimentarea copiilor și elevilor din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic secundar și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (PNR 2025);
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG nr. 176/2025) cu privire la modificarea Regulamentului privind modul de compensare a cheltuielilor unităților în învățământul dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 97/2023 (PNR 2025);
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG nr. 259/2025) cu privire la modificarea Regulamentului sanitar pentru instituțiile de învățământ primar, secundar, ciclul I și II, și profesional tehnic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 492/2024;
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG nr. 349/2025) cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 425/2015;
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG nr. 383/2025) Hotărârea Guvernului cu privire la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic pentru anul de studii 2025-2026 (PNR 2025);

- Organizarea unei ample Campanii de promovare a învățământului dual, care a inclus un șir de evenimente focusate pe creșterea vizibilității învățământului dual: caravana profesiilor și târguri de carieră, peste 15 spoturi video de promovare a învățământului dual, peste 5000 de absolvenți de gimnaziu contactați și peste 2000 de elevi care au participat la vizitarea unităților economice;

- Evoluția numărului de elevi care au ales să facă studii în învățământul dual, în anul de studii 2024-2025 – până la 2417 de elevi, comparativ cu anul de studii 2023-2024 - 1700 de elevi.

Suportul partenerilor de dezvoltare:

Principalele proiecte de asistență recepționată de la parteneri pentru domeniul învățământului profesional tehnic

Principalele programe de suport sunt susținute de Uniunea Europeană, Austria, Germania, Elveția și Liechtenstein, incluzând mai multe componente, cum ar fi: *dezvoltarea curriculară și instruirea cadrelor didactice*, inclusiv aspecte de pedagogie digitală; dezvoltarea învățământului dual; dezvoltarea soft skills, inclusiv deprinderi de viață, abilități antreprenoriale ale elevilor, dar și a instituțiilor de învățământ; dezvoltarea educației incluzive, etc. Totodată, în cadrul acestor proiecte instituțiile de învățământ au beneficiat de suport în modernizarea infrastructurii didactice, dotarea cu echipament, etc.

În ce privește dezvoltarea curriculară și instruirea cadrelor didactice, inclusiv aspecte de pedagogie digitală, sistemul de învățământ profesional tehnic a beneficiat de suportul următoarelor proiecte:

Fundația Liechtenstein Development Service (LED), proiectul CONCEPT V - Consolidarea Sistemului de Educație Profesională Tehnică în Moldova, implementat de către Asociația Obștească Educație pentru Dezvoltare (AED).

- Actualizarea programelor de învățământ (2 în Electronică și automatizări și 3 în Transporturi);
- Elaborarea pachetelor educaționale (materiale de învățare și seturi de instrumente de evaluare) pentru următoarele ocupații: „Electrician-electronist auto.; Tehnician în Diagnosticare Auto; Tehnician în automatizarea proceselor de producție; Tehnician în electronică; Agent de transport;
- Instruirea cadrelor didactice din instituțiile partenere cu privire la programele de învățământ revizuite.

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale” finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone – Asistența Poloniei; implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

- Elaborarea pachetelor educaționale (Standarde Ocupaționale, Standarde de Calificare, Curricula, manuale) pentru următoarele calificări: Brutar, Placator cu plăci, Electrogazosudor montator, Lăcătuș Redresare Caroserii și Mecanic auto;
- Formarea cadrelor didactice în utilizarea manualelor elaborate în procesul educațional;
- Elaborarea și implementarea Registrului Electronic pentru învățământul profesional tehnic și Agenda Elevului în învățământul profesional tehnic.

Referitor la dezvoltarea învățământului dual, sistemul de învățământ profesional tehnic a beneficiat de suportul Ministerului German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și Guvernului Elveției, implementat de GIZ Moldova prin intermediul Proiectului „Întreprinderi și comune puternice pentru Moldova”.

- Elaborarea și actualizarea cadrului normativ și metodologic pentru învățământul dual;
- Suport pentru Camera de Comerț și Industrie pentru a implica mai multe companii în învățământul dual;
- Promovarea învățământului dual la nivel național;
- Actualizarea Nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar;

- Elaborarea a 3 pachete educaționale (Standard Ocupațional, Standard de calificare pentru calificările de nivelul IV ISCED: Bibliotecar, Electromecanic utilaj frigorific și comercial și calificarea pentru nivelul III ISCED Electromecanic stație pompare apă-canalizare).

În ceea ce privește dezvoltarea soft skills, inclusiv deprinderi de viață, abilități antreprenoriale ale elevilor, dar și a instituțiilor de învățământ, sistemul de formare profesională a beneficiat de suportul următoarelor proiecte:

Proiectul ”Dezvoltarea abilităților de viață și a comportamentelor sănătoase în rândul elevilor din învățământul profesional tehnic pentru o mai bună pregătire de angajare în câmpul muncii” implementat de către Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) cu Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA) din fondurile Cooperării Austriece proiectului pentru Dezvoltare.

- Elaborarea Ghidului pentru profesori pe baza cursului revizuit al „Decizii pentru un stil de viață sănătos”. (versiunea română și rusă);
- Desfășurarea programelor de formare pentru profesorii din toate instituțiile IIPT pe baza cursului revizuit „Decizii pentru un stil de viață sănătos”;
- Asigurarea tuturor instituțiilor IPT cu materiale de învățare pentru furnizarea de calitate a cursului „Decizii pentru un stil de viață sănătos”;
- Dotarea instituțiilor VET cu produse de igienă menstruală;

- Campanii naționale de advocacy și comunicare privind dezvoltarea abilităților de viață în rândul tinerilor; Crearea de clase de învățare prietenoasă tinerilor în 20 de instituții IIPIT prin dotarea cu echipamente IT

- Implementarea programelor de formare pentru profesorii din toate instituțiile IPT pe baza cursului revizuit „Decizii pentru un stil de viață sănătos.”

Proiectul „Creăm valoare pentru alții: instituțiile IPT dezvoltă competențe profesionale relevante (CREATIVO II)”. Proiect finanțat de către Liechtenstein Development Service (LED); Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC). Implementator: Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri (CEDA)

- Lansarea noii faze a proiectului;

- Suport Centrelor de Excelență pentru dezvoltarea și lansarea formării continue sau activităților antreprenoriale;

- Elaborarea planurilor de afaceri pentru formarea continuă sau desfășurarea activităților antreprenoriale.

Proiectul ” Soluții pentru tineri (Solutions4YOUTH)” Proiect finanțat de către Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri.

- Dezvoltarea, integrarea și întreținerea Platformei Voucher pentru formarea profesională a șomerilor

- Furnizarea de traininguri / ateliere pentru tineri (18-34 ani), inclusiv absolvenți IIPIT și NEET

- Oferirea de mentorat și coaching pentru tineri, inclusiv absolvenți IPT, NEET și tineri cu dizabilități, cu privire la deciziile legate de calea antreprenorială

- Sprijin în activități antreprenoriale pentru tineri, NEET și tineri cu dizabilități.

Referitor la dezvoltarea educației incluzive, sistemul de formare profesională a beneficiarilor de suportul următoarelor proiecte: IVET-Învățământul profesional tehnic incluziv în Republica Moldova învățământul profesional tehnic incluziv în Republica Moldova. Proiect finanțat și implementat de către Biroul de cooperare al Agenției Austriece pentru Cooperare Internațională în Educație & Cercetare (OeAD)

- Formări în domeniul incluziunii cu toți directorii Serviciilor teritoriale de asistență psihopedagogică cu privire la consultarea/sprijinirea instituțiilor IPT în domeniul incluziunii;

- Seminar cu Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică privind dezvoltarea organizațională a instituției, în special în domeniul consultării IPT;

- colaborarea cu instituțiile IPT, instruire practică pentru instrumentul ABAS (Adaptive Behavior Assessment System).

Proiectul „Consolidarea dreptului la muncă în Republica Moldova”. Finanțat de ADA și implementat de Consiliul European.

- Crearea „Rețelei naționale de integrare a tinerilor NEET în sistemul de educație și formare profesională”

- Sondarea și evaluarea nevoilor legate de IPT care țin cont de gen, axat pe nevoile actuale ale tinerilor NEET;

- Dezvoltarea unei baze de date a companiilor care angajează sau dornice să angajeze persoane cu nevoi speciale;

- Realizarea de sesiuni de interviu cu diverse părți interesate pentru cartografierea companiilor care angajează sau dornice să angajeze persoane cu nevoi speciale.

Provocări în domeniul învățământului profesional tehnic.

- Extinderea procesului de formare profesională a specialiștilor în domeniu în acord cu necesitățile pieței muncii, precum și în vederea dezvoltării competențelor de lucru cu elevii cu CES.

- Atragerea cadrelor didactice – tineri specialiști în sistemul de învățământ profesional tehnic.

- Creșterea atractivității învățământului profesional tehnic pentru atragerea elevilor.

- Dezvoltarea infrastructurii educaționale și concentrarea pe: 1) actualizarea curriculumului în acord cu necesitățile pieței muncii; 2) formarea continuă a cadrelor didactice de specialitate; 3) elaborarea de materiale didactice pentru elevi și profesorii; 4) investiții în infrastructura instituțiilor și modernizarea bazei tehnico-materiale.

Un element esențial în acest sens este și continuarea accelerării implementării învățământului dual. În acest sens eforturile urmează a fi concentrate pe majorarea numărului de tineri pentru încadrarea în învățământul dual, precum și majorarea numărului unităților economice beneficiare de compensarea costurilor de la bugetul de stat pentru realizarea învățământului dual.

Învățământul superior

Principalele realizări:

Au fost elaborate și aprobate un șir de acte normative, inclusiv:

- În vederea compatibilizării actelor de studii eliberate de către instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova cu documentele educaționale europene, în scopul integrării în Spațiul Comun al Învățământului Superior, a fost completat Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și specialităților în învățământul superior (licență, master, doctorat), cu specialități noi pentru domeniul **Sănătății**: *Fizică medicală, Bioinginerie și dispozitive medicale*, 1 specialitate la **Arhitectură și Construcții** - *Îmbunătățiri funciare (hidroameliorație)* și 1 specialitate **Agricultură inteligentă**. aprobat (HG 375/2025) (PNR 2025). Nomenclatorul a fost corelat cu nevoile actuale și de perspectivă ale pieței muncii, în baza

recomandărilor Clasificatorului Internațional Standard al Educației (ISCED-F, 2013), elaborat de Comisia europeană în vederea implementării uniforme a cadrului normativ al formării profesionale, pentru a înțelege și a interpreta corect rezultatele sistemelor educaționale.

- Aprobata Comanda de Stat pentru învățământul superior în anul de studii 2025-2026 (HG 382/2025), respectiv, a fost organizat Concursul de Admitere - 2025, după cum urmează: 1) L studii superioare de LICENȚĂ au fost înmatriculate **17346** de persoane **mai mult cu 1337**, comparativ cu 2024 (**cu 11,1% mai mult** față de anul de studii precedent). Avem o creștere a numărului de studenți atât la locurile cu finanțare din bugetul de stat (cu 228) cât și la cele cu taxă (cu 1109); 2) La studii superioare de MASTER au fost înmatriculate 5849 de persoane mai mult cu 691, comparativ cu 2024 (5,8 mii de persoane la ciclul II (cu **13,0% mai mult**) (PNR 2025).

- Aprobata Hotărârea Guvernului (HG 621/2025) cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.1009/2006 cu privire la cuantumurile burselor, soldele lunare, altor forme de ajutoare sociale pentru studenții din instituțiile de învățământ superior, elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, profesional tehnic secundar și persoanele care studiază în învățământul postuniversitar.

- Aprobata Hotărârea Guvernului (HG 597/2025) cu privire la instituirea Sistemului informațional „eAdmitere” în scopul asigurării eficiente a accesului cetățenilor la învățământul superior, în sesiunea 2025-2026, atât pentru studii superioare de Licență, cât și pentru ciclul -II Master.

- Aprobata Hotărârea Guvernului (HG 536/2025) cu privire la modificarea *Regulamentului-cadru de organizare și desfășurare a învățământului superior la DISTANȚĂ* și cu frecvență redusă în cadrul studiilor superioare de licență și master, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 164/2025, respectiv, inițiate primele programe de studii superioare de licență și de master.

- Aprobata Hotărârea Guvernului (HG 656/2025) cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.1009/2006 cu privire la cuantumurile burselor, soldele lunare, altor forme de ajutoare sociale pentru studenții din instituțiile de învățământ superior, elevii din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, profesional tehnic secundar și persoanele care studiază în învățământul postuniversitar.

- Aprobat proiectul de lege (DP nr.14.13/2025) pentru abrogarea Legii nr. 142/2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I;

- Implementarea conceptului sistemului de management informațional pentru consolidarea învățământului superior (**SIMIS**), aprobat prin HG nr.4/2024, prin care se urmărește asigurarea Ministerului Educației și Cercetării, altor autorități ale administrației publice centrale, autorități ale administrației publice locale și instituțiilor de învățământ superior cu date actualizate privind sistemul educațional pentru analiza, planificarea strategică, elaborarea politicilor educaționale, monitorizarea și evaluarea impactului implementării acestora (**PNA**).

- Organizarea în cadrul săptămânii dedicate eticii și integrității academice, a **Campaniei de promovare a Integrității academice în mediul universitar**, desfășurarea prelegerilor interactive și activităților practice, conform programului și curricula aprobate de MEC: instruirea anuală a cca **13.500 de studenți**, elaborarea curricula disciplinare, a suporturilor de curs (prezentări PowerPoint, studii de caz reale din mediul academic; exerciții practice de citare și detectare a plagiatului; jocuri de rol și simulări privind raportarea corupției etc.), conform **Agendei de reforme aferente Planului de creștere a Republicii Moldova pentru anii 2025-2027**.

- Aprobarea **Proiectului INSPIREE** - Acord de facilitare de credit între Republica Moldova și Agenția Franceză pentru Dezvoltare (AFD), semnat la Paris la data de 10 martie 2025. Proiectul este finanțat în comun de către Agenția Franceză pentru Dezvoltare, Guvernul Republicii Federale Germania, prin intermediul Băncii de Dezvoltare a Germaniei (KfW), și Guvernul Republicii Moldova. Implementarea va fi asigurată de către Unitatea de Implementare a Proiectelor în Energetică (UCIPE), sub coordonarea Ministerului Energiei. Investițiile sunt în scopul reconstrucției, renovării și eficientizării energetice a 8 cămine și blocuri de studii universitare (USM -3 cămine universitare; UTM - 3 cămine universitare; UPSIC - 2 blocuri de studii - valoare totală a investițiilor 16.103 milioane EUR).

- Aprobarea **Proiectului - Învățământul Superior în Moldova - faza 2 (PISM II)** - renovarea a 7 cămine universitare, cu un volum total de investiții de 15,750 milioane de euro (nu e segregat pe instituții încă).

- Finalizarea proiectului I al **Învățământul Superior în Moldova (PISM I)**. Drept rezultat al implementării subproiectelor, au fost renovate și dotate cu echipamente **52 de laboratoare și centre de cercetare, 47 de săli de curs, săli multifuncționale și alte spații de instruire, au fost modernizate conținuturile didactice a 34 programe de licență și 43 programe de master. Au fost elaborate 46 suporturi de curs, 32 planuri de învățământ, 22 ghiduri; au fost formate 2384 cadre didactice universitare și 930 studenți.**

- În anul de studii 2025/26, numărul studenților din instituțiile de învățământ superior a înregistrat valoarea de **62,9 mii, în creștere cu 4,0 mii sau 6,8% față de anul de studii 2024/25** (Tabelul 1). Comparativ cu anul de studii 2024/25, a crescut numărul de studenți atât în instituțiile de învățământ superior publice (cu 7,0%), cât și în cele private (cu 5,5%). Din totalul

studentilor înscriși în învățământul superior, o pondere de 84,5% erau înscriși în instituții de învățământ superior publice și 15,5% în cele private. **Creșterea numărului de studenți** se datorează, în mare parte, Campaniei ”Învăță în Moldova”.

Asemănător anului de studii 2024/25, la nivelul ciclului I, există domenii cu un număr mare de studenți înmatriculați (**business, administrare și drept (41,8%), inginerie, tehnologii de prelucrare, arhitectură și construcții (12,1%), educație (9,9%)**), precum și altele cu un număr redus (științe agricole, silvicultura, piscicultura și medicina veterinară (1,4%), științe ale naturii, matematică și statistică (1,8%)).

- Elaborarea Programului de internaționalizare a învățământului superior pentru anii 2026-2028, care prevede majorarea nr. de studenți străini în instituțiile de învățământ superior din RM, dezvoltarea programelor comune cu universități europene, nr. sporit de programe în limbi străine, număr majorat de profesori cu nivelul de cunoaștere a limbilor străine B2-C2; participare în proiecte internaționale etc. (**PNA**).

Sprijinul partenerilor de dezvoltare.

Este în proces de implementare **Proiectul Învățământului superior**, aprobat prin Legea nr. 103/2020, prin care Parlamentul a ratificat Acordul de finanțare între Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare. Scopul Acordului fiind modernizarea și îmbunătățirea calității și relevanței învățământului superior din Republica Moldova, Banca Mondială susține acest sector prin oferirea unui împrumut de stat extern în sumă de 35.700.000 de Euro.

Domeniile strategice țintă ale Proiectului Învățământului Superior sunt: programele cu profil pedagogic, inginerie, tehnologii informaționale și medicină. În cadrul Proiectului Învățământului Superior, a finalizat concursul proiectelor pentru universități și colegii pedagogice în sumă de 24,7 mln. euro, care sunt direcționate pentru îmbunătățirea infrastructurii și spațiilor de învățare. La prima etapă a concursului, universitățile și colegiile au obținut finanțare în valoare totală de peste 14 milioane de euro. În cadrul celei de-a doua etape a concursului, sunt acordate finanțări în valoare totală de peste 10,4 milioane de euro.

Drept rezultat al implementării proiectelor, au fost renovate și dotate cu echipamente 52 de laboratoare și centre de cercetare, 47 de săli de curs, săli multifuncționale și alte spații de instruire, au fost modernizate conținuturile didactice a 34 programe de licență și 43 programe de master. Au fost elaborate 46 suporturi de curs, 32 planuri de învățământ, 22 ghiduri; au fost formate 2384 cadre didactice universitare și 930 studenți.

Pentru domeniul IT din Proiectul „Învățământul Superior în Moldova”, Legea nr.103/2020, au fost realizate următoarele:

- la UTM au fost actualizate/revizuite - 5 programe de studii superioare de licență (Știința datelor, Calculatoare și rețele, Informatica aplicată, Managementul informației, Tehnologia informației) și US Cahul - 1 program de licență (Informatica).

- au fost dotate cu echipamente TIC, după cum urmează:

USM - 6 laboratoare informatice dotate în subproiectul IT Hub;

UTM - 6 laboratoare dotate în subproiectul DATASEA;

US Cahul - 1 laborator de informatică dotat în subproiectul InoLab

ASEM - 3 laboratoare dotate în subproiectul TICpIA

USARB - 3 săli IT dotate (Sala de testare a aplicațiilor software și aparate tehnice de securitate cibernetică, Sala angajatorului absolvenților USARB în IT) și a spațiilor digitale în afara sălilor de curs.

Au fost actualizate 2 suporturi de curs, 2 curricula și 1 instruire.

Suplimentar: 19 programe de studii superioare de licență și master revizuite.

Provocări în domeniul învățământului superior

- **Calitatea educației:** Asigurarea relevanței programelor de studii pentru piața muncii; Modernizarea metodelor de predare și evaluare; Îmbunătățirea infrastructurii universitare.

- **Finanțarea:** Asigurarea unui nivel adecvat de finanțare pentru instituțiile de învățământ superior; Diversificarea surselor de finanțare; Utilizarea eficientă a resurselor financiare.

- **Internaționalizarea:** Creșterea mobilității studenților și a cadrelor didactice; Dezvoltarea parteneriatelor cu universități din străinătate; Atragerea studenților străini.

- **Cercetarea științifică:** Stimularea cercetării științifice în universități; Asigurarea finanțării pentru proiectele de cercetare; Promovarea colaborării dintre universități și sectorul privat.

- **Guvernare și autonomie:** Asigurarea unei guvernări eficiente și transparente a instituțiilor de învățământ superior; Respectarea autonomiei universitare; Promovarea integrității și combaterea corupției.

- **Învățământul la distanță:** Dezvoltarea și implementarea eficientă a învățământului la distanță; Asigurarea accesului egal la educație pentru toți studenții; Menținerea calității educației în mediul online.

- **Integrarea europeană:** Alinierea sistemului de învățământ superior din Republica Moldova la standardele europene; Participarea la programele europene de educație și cercetare; Promovarea valorilor europene în educație.

Priorități în domeniul învățământului superior pentru anul 2026

1. Transformarea sistemică a universităților din Republica Moldova prin investiții în infrastructură și capacitatea de cercetare și inovare, consolidarea sinergiei între educație–cercetare–inovare, pentru schimbare durabilă și creșterea impactului cercetării asupra societății și economiei:

- Modernizarea infrastructurii universitare și de cercetare, digitalizată și eficientă energetic.
- Sporirea capacității de cercetare și inovare (laboratoare, cercetare aplicată, ecosisteme de inovare).
- Creșterea vizibilității academice și științifice;
- Consolidarea capitalului uman academic (condiții mai bune; atractivitatea carierei; retenție tineri).
- Asigurarea sistemului universitar și de cercetare mai competitiv, conectat la dezvoltarea socio-economică.

2. Creșterea relevanței și calității studiilor superioare

- Reconceptualizarea comenzii de stat în conformitate cu **necesarul de cadre** de specialitate stabilit de autoritatea publică de competență (**ministerele responsabile**);
- Acordarea prin comanda de stat a cel puțin 200 locuri bugetare pentru **învățământul dual**;
- Stabilirea **mediei de admitere** (min.7,0) pentru domeniul prioritar ale țării: *Educație*,
- Completarea Nomenclatorului domeniilor și specialităților din învățământul superior cu specialități noi, solicitate de piața muncii.

3. Creșterea ratei de angajare a absolvenților de licență

- Pilotarea programelor de studii superioare de licență prin **învățământul dual**;
- Instituirea *Centrelor de orientare profesională /Centrelor de ghidare în carieră /Incubatoarelor de afaceri* în cadrul universităților publice;
- Implicarea **mediului de afaceri/angajatorilor** în procesul de revizuire a planurilor de învățământ, organizarea stagiilor de practică pentru studenți, în comisiile de Licența și Master;
- Promovarea unor trasee de învățare flexibile, trans-disciplinare, prin oferirea modulelor opționale, inclusiv **micro-certificatelor**;
- Introducerea unui mecanism de monitorizare a ratei de angajare a absolvenților prin introducerea unui modul separat în SIMÎS.

4. Creșterea integrității academice

- **Lupta împotriva fraudei:** combaterea fabricilor de diplome și a cazurilor de corupție la evaluarea studenților;
- Utilizarea etică și responsabilă a **inteligenței artificiale** în cadrul studiilor superioare de licență și master;
- Organizarea evaluării studenților în **săli de examinare special amenajate cu supraveghere video**;
- Includerea **asistenților și reprezentanților studenților** în comisiile de examinare;
- **Publicarea tezelor** de licență și master pe site-ul universității;
- Implementarea unui **soft național antiplagiat**.

5. Majorarea numărului de studenți autohtoni și străini, dar și internaționalizarea universităților

- Asigurarea **dimensiunii sociale** a învățământului superior: acces echitabil la studii, burse de studii/sociale/de merit majorate, **cote speciale pentru tinerii din diaspora**, romi, din paioanele de est, pentru studenții orfani, cu dizabilități, din familii dezavantajate, locuri în cămine etc.;
- **Eficientizarea** modului de alocare și utilizare a **finanțelor publice**, asigurarea unei competiții corecte și transparente în finanțarea instituțiilor publice;
- Elaborarea unui **brand comun de țară** pentru învățământul superior din Republica Moldova pentru promovarea instituțiilor pe plan internațional
- **Finanțarea suplimentară** a universităților care reușesc să atragă studenți străini
- Renovarea **căminelor universitare** pentru studenți
- Valorificarea integrală a burselor **Erasmus+** disponibile anual.

Cadrul Național al Calificărilor

Principalele realizări:

Au fost elaborate și aprobate un șir de acte normative, inclusiv:

- aprobată Hotărârea Guvernului (HG 485/2025) *Cu privire la aprobarea cerințelor minime de formare și a criteriilor de evaluare în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării pentru programele de studii superioare de Medicină, Stomatologie, Farmacie, Asistență medicală generală, Moașe, Medicină veterinară, Arhitectură și pentru programul de studii profesional tehnice postsecundare nonterțiare de Moașe*. Actul normativ are conotație semnificativă pentru asigurarea corespunderii standardelor ocupaționale, standardelor de calificare și programelor de studii pentru profesiile reglementate, obținute în sistemul național de educație și formare, la standardele europene privind acestea și la prevederile atât a Directivei 2005/36/CE, cât și a noilor Recomandări UE privind profesiile reglementate și recunoașterea automată a acestora în spațiul UE. De asemenea, documentul normativ promovează asigurarea dimensiunii europene și internaționale în procesul de formare, de asigurare a calității calificărilor prin asigurarea armonizării calificărilor obținute în sistemul național de învățământ, la cele europene, ceea ce va facilita mobilitatea profesională, libera circulație a cetățenilor și serviciilor în spațiul european;

- Elaborate și implementate 87 de standarde de calificare pentru învățământul profesional tehnic și superior, pentru asigurarea relevanței calificărilor obținute în sistemul național de educație și formare. Standardele au fost coordonate de ministerele de resort, iar la elaborarea, avizarea și validarea standardelor au fost implicați cca 770 de reprezentanți ai mediului academic și de afaceri. Standardele de calificare aprobate sunt publicate pe www.mec.gov.md/www.rnc.sime.md și recomandare pentru elaborarea/actualizarea programelor de studii. Pentru implementarea standardelor în programele de studii au fost realizate 7 sesiuni de instruire a cadrelor didactice și manageriale cu participarea a cca 125 de persoane;

- Elaborată și aprobată *Metodologia de stabilire a nivelului de calificare pentru actele de studii și calificările obținute în sistemul național de învățământ* (Ordinul MEC nr. 1673/2025), care asigură recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor obținute în sistemul național de educație și de formare profesională, inclusiv până în anul 1991, cu nivelurile Cadrului Național al Calificărilor, în vederea asigurării accesului la învățarea pe tot parcursul vieții, la angajare pe piața muncii și la avansare în carieră profesională;

- Elaborat și aprobat *Regulamentul privind recunoașterea rezultatelor învățării obținute de elevii din învățământul general în cadrul programelor de mobilitate internațională* (Ordinul MEC nr. 1971/2025), în vederea recunoașterii rezultatelor învățării obținute de elevii din învățământul gimnazial și liceal, în programe de mobilitate internațională în scopuri de învățare, care va sprijini mobilitatea academică a elevilor, participarea în proiecte internaționale și va facilita recunoașterea rezultatelor învățării obținute în mobilitate;

- Examine peste 450 de solicitări ale absolvenților învățământului profesional tehnic și superior de perfectare a actelor de studii conform formatului aprobat de MEC, inclusiv cca 215 de acte de studii pentru încadrarea în câmpul muncii, în vederea continuării studiilor și accesului pe piața muncii, precum și în scopul asigurării accesului echitabil la studii pentru cetățenii Republicii Moldova, titulari ai actelor de studii care atestă calificări obținute în instituțiile de învățământ din în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender;

- Recunoscute și echivalate cca 2350 de acte de studii obținute în străinătate, pentru continuarea studiilor și 284 de calificări pentru angajarea în câmpul muncii, în vederea facilitării procesului de inserție socială a cetățenilor noștri care au obținut calificări în străinătate, admiterea la alt nivel de studii sau angajarea în câmpul muncii, dar și pentru cetățenii străini care beneficiază de mobilitate academică sau profesională. Statistica dosarelor examinate arată că cele mai multe solicitări de recunoaștere sunt cele ale cetățenilor veniți din Ucraina, România, Israel, Italia, India, ș.a.;

- Monitorizat procesul de inserție în sistemul de învățământ general a copiilor reveniți din străinătate. Astfel, în 2025 au fost recunoscute cca 1000 de perioade de studii realizate în instituțiile de învățământ de peste hotare, copiii având accesul la studii din prima și de solicitare, inclusiv pe perioada de examinare a dosarului.

Priorități în domeniul Cadrului Național al Calificărilor pentru anul 2026:

- Validarea de către AG EQF a Raportului de Referențiere a Cadrului Național al Calificărilor la Cadrul European al Calificărilor, în vederea recunoașterii automate a calificărilor naționale pe plan european.
- Funcționalitatea Registrului Național al Calificărilor, pentru asigurarea transparenței și încrederii în sistemul național de educație și formare profesională.
- Circa 130 de standarde de calificare pentru calificările oferite în sistemul de învățământ profesional tehnic, elaborate și recomandate pentru implementare în programele de studii.

Cercetare și inovare

Principalele realizări:

- Aprobată Hotărârea Guvernului (HG 23/2025) cu privire la majorarea burselor studenților doctoranzi. Acest cadru normativ a permis majorările burselor pentru studenți, după cum urmează: Anul 1 - 1830 lei, Anul 2 – 2010 lei, Anul 3 – 2019 lei. De asemenea, a fost majorat cuantumul **bursei de Excelență a Guvernului de la 3165 la 6600 lei și a bursei pe domenii științifice de la 2640 la 5720 pentru studenții-doctoranzi.**

- Aprobată Hotărârea Guvernului (HG 283/2025) cu privire la majorarea sporurilor lunare pentru titlul științific și/sau științifico-didactic după cum urmează: **Pentru deținătorii titlului științific de doctor habilitat și/sau titlul științifico-didactic de profesor universitar și/sau titlul științific de profesor cercetător—de la 1100 la 4500 lei**

Pentru deținătorii titlului științific de doctor și/sau titlul științifico-didactic de conferențiar universitar și/sau titlul științific de conferențiar cercetător—de la 600 la 4000 lei;

- Pusă în aplicare Hotărârea Guvernului (HG 878/2024) privind noile normative de plată pentru realizarea **activităților în proiectele de cercetare, inovare și transfer tehnologic, obținute în bază de competiție, finanțate din surse externe sau interne, de către personalul instituțiilor de învățământ superior cu autonomie financiară după cum urmează:**

Nr. crt.	Categoria de activitate în cadrul proiectului	Limita maximă în lei/om/oră	Noile tarife
1.	Conducător/coordonator al proiectului	320	600
2.	Coordonator științific al proiectului	220	450
3.	Responsabil pentru dezvoltarea/implementarea/realizarea pachetelor de lucru în cadrul proiectului/membri ai echipei proiectului/executori	200	400
4.	Tehnicienii (ingineri, laboranți, alt personal tehnic)	130	250
5.	Personal auxiliar (contabili, economiști, alt personal auxiliar)	110	200

- Aprobată Hotărârea Guvernului (HG 641/2025) cu privire la Planul de admitere la studii superioare de doctorat, ciclul III, cu finanțare de la bugetul de stat pentru anul academic 2025-2026--- au fost aprobate 232 de granturi doctorale;

- Aprobată Hotărârea Guvernului (HG 641/2025) cu privire la Planul de admitere la programele de postdoctorat cu finanțare bugetară pentru anul 2026 – aprobate 23 de locuri cu finanțare de la buget;

- Lansat **Fondul Național pentru Inovare și Transfer Tehnologic** - instrument financiar cu un buget pentru primii 2 ani de cca 35 mln. lei. Scopul principal de a promova cercetarea, dezvoltarea și inovarea în diverse sectoare economice. Acesta urmărește sporirea și consolidarea colaborării dintre mediul științific și cel de afaceri, în vederea identificării și implementării soluțiilor inovatoare care contribuie la creșterea economică, progresul tehnologic și avansul societal.

Au fost aprobate diverse documente prevăzute în PNA-2025:

- Regulamentul-cadru privind accesul la infrastructura publică de cercetare finanțată din fonduri publice (Ordin al ministrului nr. 1529/2025) - document de referință pentru organizațiile de drept public din domeniile cercetării și inovării în contextul elaborării regulamentelor instituționale privind accesul la infrastructura de cercetare și inovare;

- Foaie de parcurs pentru colaborarea dintre mediul de cercetare și cel de afaceri pentru anii 2025-2027 (Ordin al ministrului nr. 1528/2025)-- un set structurat de măsuri menite să consolideze cooperarea dintre organizațiile de cercetare-inovare și mediul de afaceri din Republica Moldova.

- Planul național de acțiuni pentru implementarea Agendei de politici a Spațiului european de cercetare 2025-2027 (Ordin al ministrului nr. 2316/2025)—ansamblul de inițiative și activități care facilitează integrarea comunității de cercetare și inovare din Republica Moldova în Spațiul European de Cercetare.

O premieră pentru țara noastră:

- Republica Moldova s-a alăturat Inițiativei Comune Europene pentru Calcul de Înaltă Performanță (EuroHPC) - pas important în direcția integrării într-o rețea europeană de cercetare și inovare care urmărește dezvoltarea infrastructurii de super computerizare, stimularea excelenței științifice și accelerarea inovației pe întregul continent.

- Am devenit membri ai consorțiului pentru o infrastructurii europene de cercetare (ERIC) prin aderarea la DANUBIUS-RI.

În procesul de integrare europeană, pe capitolul 25: Știință și cercetare am avut ședința de screening bilateral.

Raportul de extindere al Comisiei Europene arată că la acest capitol avem un progres bun și cu siguranță vom reuși să deschidem și închidem acest capitol de negocieri fără probleme.

Priorități în domeniul cercetării și inovării pentru anul 2026

- Majorarea salarizării specialiștilor antrenați în procesul de expertiză
- Un nou Regulament privind organizarea și desfășurarea studiilor de doctorat
- Hotărâre de Guvern privind etica în cercetare și integritatea științifică
- Dezvoltarea conceptului privind
- Lansarea apelurilor de proiecte în conformitate cu domeniile de Specializarea inteligentă
- Lansarea apelurilor pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare
- Elaborarea Metodologiei de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării
- Elaborarea Foii de parcurs privind egalitatea de gen în domeniile cercetării și inovării
- Aprobarea Regulamentului-cadru privind activitatea Oficiilor de transfer tehnologic
- Aprobarea Regulamentului privind Știința deschisă
- Elaborarea Metodologiei privind evaluarea externă a programelor de doctorat și al școlilor doctorale
- Implementarea Acordului dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare.

Principalele realizări ANCD în anul 2025

În anul 2025 ANCD a finanțat 311 proiecte din domeniul cercetării și inovării, din care 244 proiecte de cercetare, 67 proiecte de inovare și transfer tehnologic, 3 proiecte inovare, 7 proiecte de vouchere inovaționale. Suma totală alocată pentru proiecte constituie 81885500 lei, executarea bugetului planificat fiind de 96,03%.

În cadrul proiectelor de inovare și transfer tehnologic indicatorul „Volumul producției inovaționale comercializate sau a serviciilor inovaționale prestate în anul 2025 de către beneficiari a atins cifra de 8,94 mil lei.

Au fost organizate 10 concursuri de proiecte de cercetare dintre care:

I. Proiecte de cercetare: proiecte pentru tinerii cercetători; proiecte pentru stimularea excelenței cercetărilor științifice; proiecte de cercetare din cadrul programelor de postdoctorat .

II. Proiecte în cadrul Fondului Național pentru Inovare și Transfer Tehnologic: proiecte de transfer tehnologic; proiecte de vouchere inovaționale; proiecte de inovare, proiecte pentru dezvoltarea capacităților de participare la Programul Orizont Europa.

III. Proiecte în cadrul parteneriatelor bi și multilaterale: proiecte complexe bilaterale cu Republica Moldova; program de proiecte comune de colaborare între diaspora științifică și organizațiile din domeniile cercetării și inovării din Republica Moldova (Programul ReBRAIN), proiectele bilaterale și multilaterale (moldo-georgiene, moldo-turce și moldo-germane), Parteneriatului European Rezistența Antimicrobiană (AMR), Biodiversa+ și Watter4All.

Pe parcursul anului 2025 reprezentanții Agenției și Oficiului Național Orizont Europa au petrecut sesiuni de informare privind participarea la concursurile de proiecte din domeniile cercetării și inovării la mai multe instituții: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău, Universitatea de Stat ”Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Comrat, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, Academia de Studii Economice din Moldova, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” din Chișinău, o oportunitate pentru cercetători de a înțelege mai bine specificul concursurilor anunțate și condițiile de depunere a propunerilor de proiecte.

În anul 2025 a fost asigurată verificarea rapoartelor financiare a proiectelor implementate în anul de gestiune, precum și celor finalizate anterior. ANCD a asigurat colectarea rapoartelor științifice și demararea procedurii de audiere publică a

rapoartelor realizată de Academia de Științe a Moldovei. În luna februarie 2025 au fost audiate public 218 rapoarte, avizele per fiecare raport fiind publicate pe pagina web a AȘM.²

Pentru informarea și consultarea persoanelor interesate în aplicarea la Program, în cadrul ANCD activează Direcția cooperare internațională și dezvoltare durabilă, rețeaua Punctelor Naționale de Contact pe fiecare domeniu al Programului și Oficiul Național Orizont Europa. Scopul instrumentelor enumerate este de a crește rata de participare a persoanelor juridice și fizice la Program.

Activitățile desfășurate de Rețeaua Punctelor Naționale de Contact (NCP) în anul 2025 au avut un impact pozitiv asupra participării Republicii Moldova la Programul Cadru Orizont Europa.

Prin acțiunile coordonate ale NCP-urilor, vizibilitatea programului a fost sporită, capacitățile de participare au fost dezvoltate, iar colaborarea internațională a fost intensificată. PNC-urile au contribuit la promovarea Științei Deschise, a accesului la Infrastructurile de Cercetare și a eticii în cercetare, au jucat un rol important în sprijinirea participării Republicii Moldova la inițiativele europene, precum COST, EIT, și Misiunile Orizont Europa.

Anul 2025 a marcat consolidarea semnificativă a activității Oficiului Național „Orizont Europa” (ONOE) în facilitarea participării Republicii Moldova la Programul-cadru al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare, Orizont Europa. În perioada de referință, ONOE a organizat sau co-organizat 130 de sesiuni de informare, conferințe, seminare, ateliere practice și webinarii dedicate oportunităților de finanțare, regulilor de participare și dezvoltării consorțiilor internaționale, precum și 60 de consultații individuale pentru cercetători, universități, institute de cercetare, IMM-uri și alte entități interesate. Totodată, Oficiul a acordat sprijin direct pentru 10 propuneri de proiect și a contribuit la formarea a 6 consorții internaționale cu participare moldovenească.

Pe parcursul anului, activitatea ONOE a avut și o importantă dimensiune strategică și instituțională. Oficiul a contribuit la pregătirea și coordonarea participării Republicii Moldova la screeningul bilateral pe Capitolul 25 – Cercetare și Inovare, desfășurat la Bruxelles la 12 mai 2025, și a lansat oficial proiectul M-HERO – Moldovan Horizon Europe Office: Empowering Research, Expanding Horizons, finanțat de Comisia Europeană prin Programul Orizont Europa. De asemenea, ONOE a continuat dezvoltarea programelor de formare pentru scrierea și managementul propunerilor, inclusiv prin organizarea Project Writing Camp în luna mai 2025, și a consolidat cooperarea internațională cu rețelele europene relevante, inclusiv Enterprise Europe Network, EuroHPC și partenerii din statele membre și țările asociate.

Sectorul TINERET

Principalele realizări:

Pe parcursul anului 2025 MEC a depus eforturi considerabile pentru crearea unui cadru instituțional și normativ care să răspundă necesităților tinerilor, atât la nivel instituțional cât și la nivel de comunitate. Prin implementarea planului Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2030, precum și a altor acțiuni planificate în **PAG, PND, PNA**, MEC a urmărit consolidarea mecanismelor de susținere a participării tinerilor, dezvoltarea infrastructurii de tineret și promovarea educației non-formale, sprijinirea programelor de voluntariat, precum și promovarea politicilor de incluziune și implicare a tinerilor în procesul decizional.

Printre inițiativele cheie implementate sub egida MEC în cooperare cu Agenția Națională pentru dezvoltarea programelor și Activității de Tineret se menționează:

PNR

- Aprobarea proiectului de Lege (DP nr.24.8/2025) cu privire la activitatea de voluntariat (**PNR 2025**);
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG 21/2025) cu privire la aprobarea Programului guvernamental de dezvoltare a centrelor de tineret 2030;
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG 22/2025) pentru aprobarea Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public;
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG 188/2025) pentru aprobarea Metodologiei de evaluare a Centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public.

PNA

- Crearea și implementarea a 3 laboratoare regionale pentru organizațiile de tineret funcționale și minim 15 organizații rezidente. Inițierea lucrărilor de renovare a clădirii aflate pe str. Al. cel Bun: (i) au fost identificate fonduri, inclusiv de la bugetul de stat, parteneri de dezvoltare, sector privat etc.; (ii) organizate licitații pentru realizarea lucrărilor de

² <https://asm.md/audieri-publice-2025-februarie>; <https://asm.md/audieri-publice-2025-decembrie>.

renovare (sumele alocate au constituit 5912,7 mii lei), (iii) lansat conceptul celui mai mare Hub pentru tinerii și organizațiile de tineret din întreaga țară, conceptul centrului de inovație socială „National Youth Hub” a fost prezentat în cadrul unui eveniment la care au participat Prim Ministrul Dorin Recean și ministrul Educației și Cercetării Dan Perciun; (iv) au fost elaborate și aprobate criteriile de eligibilitate pentru gestionarea Hub-ului și lansat concursul pentru selectarea organizației;

- Eficientizarea funcționării a 10 spații multifuncționale dedicate tinerilor create și funcționale în instituțiile de învățământ în anul 2026. *Proces neinițiat.*
- Realizarea a 98 de programe de inovație socială care vor continua până în anul 2026 de organizațiile de tineret susținute în cadrul programului de inovație socială (32 proiecte programe de inovație socială au fost susținute în cadrul programului național de granturi pentru organizațiile de tineret).

PND 2024-2026

- Aplicarea inițiativelor de inovație socială și dezvoltarea domeniului voluntariatului:
- **Crearea și dezvoltarea centrelor de inovație socială „YOUTH LABS”**
indicatori: Număr de centre regionale „YOUTH LABS” create și funcționale – 3 până în anul 2027;
Număr de organizații de tineret instituite – 45 până în anul 2027.
- **Crearea platformei online de sistematizare și promovare a voluntariatului**
indicatori: Agregator de oportunități de voluntariat – platformă informațională funcțională până în anul 2025;
Numărul oportunităților de voluntariat disponibile – 500 anual:
- **Implementarea Programelor de susținere a centrelor de tineret și after-school**
indicatori: Număr de programe dezvoltate – 20 până în anul 2027;
Număr de beneficiari de programe de after-school – 8 000 până în anul 2027

Rezultate:

- Implementarea regulamentului de selecție a partenerului de implementare pentru administrarea Centrului de Inovație Socială Youth Lab. Ministerului Educației și Cercetării, în conformitate cu regulamentul de organizare și funcționare a CIS Youth Lab, a desfășurat concursul și a selectat o organizație de tineret responsabilă de administrarea Centrului.
- Îmbunătățirea cadrului normativ din domeniul voluntariat și digitalizarea serviciilor.
- Implementarea Programului de asistență pentru consolidarea consiliilor elevilor. În cadrul unui nou program ministerial, au fost efectuate investiții în consolidarea și dezvoltarea Consiliilor elevilor din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic prin (i) desfășurarea unei campanii naționale de organizare a alegerilor simultan (ii) distribuirea de materiale pentru Consiliile elevilor (iii) elaborarea identității vizuale a Consiliilor elevilor (iv) curs de identificare a problemelor și transformarea în proiecte de inovație socială (v) finanțarea a 30 de proiecte de inovație socială scrise de elevi și implementate în instituții. Peste 700 de instituții de învățământ au fost acoperite în cadrul programului.
- Aprobarea Programului Guvernamental „Programul de dezvoltare a Centrelor de tineret 2030”. Programul presupune 4 componente de suport (i) dezvoltarea continuă a lucrătorilor de tineret (ii) investiții în dezvoltarea bazei tehnico-materiale a Centrelor (iii) suport autorităților publice locale în deschiderea Centrelor noi (iv) finanțarea programelor Centrelor de tineret. Sub componenta 4 urmează a fi implementate programele de tip after school prin intermediul Centrelor de tineret. Pentru profesionalizarea lucrătorilor/ specialiștilor în lucrul cu tinerii;

Politica promovată de organul central de specialitate este orientată spre (i) creșterea gradului de participare a tinerilor în procesele decizionale (ii) creșterea gradului de participare civică (iii) extinderea serviciilor de tineret în aspect teritorial și îmbunătățirea calității acestora (iv) extinderea instrumentelor de suport pentru organizațiile de tineret (financiar și material). În acest sens, organul central de specialitate implementează o serie de programe de suport, printre care Programul de granturi pentru organizațiile de tineret; Programul Capitala Tineretului; Programul de suport pentru consolidarea Consiliilor elevilor; Programul de dezvoltare a Centrelor de Tineret 2030; Programul de suport pentru consolidarea consiliilor locale ale tinerilor; gestionarea domeniului de voluntariat.

Pe parcursul anului 2025, pe dimensiunea tineret a fost pus accent pe restructurarea structurilor de autogovernare studențească și elaborarea unui program de suport pentru acestea. Pe parcursul anului au fost realizate consultări publice și sesiuni tematice cu reprezentanții structurilor studențești și elaborat un draft de regulament de funcționare nou și un concept de program.

Progrese în atingerea angajamentelor UE

Progresele obținute în atingerea angajamentelor aferente procesului de Integrare Europeană vor fi preluate de Cancelaria de Stat din Raportul pentru anul 2024 privind implementarea Planului Național de Aderare 2024-2027.

Organul central de specialitate își dezvoltă și implementează politicile în domeniul lucrului de tineret în conformitate cu European Youth Work Agenda și Planul UE pentru Tineret, transpuse în Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret 2030. Angajamentele aferente procesului de integrare sunt trasate în toate politicile și documentele de politici. Angajamentele sunt de tip soft și nu există directive sau regulamente care necesită a fi transpuse.

Suportul partenerilor de dezvoltare

Vor fi indicați principalii parteneri de dezvoltare/finanțatori care au susținut atingerea realizărilor pe sector cu includerea referințelor la Acordurile negociate/semnate și proiectele de asistență externă implementate și sumele alocate din surse externe.

În implementarea politicilor și programelor de tineret, organul central de specialitate beneficiază de suport din partea următoarelor structuri internaționale:

- UNICEF Moldova - suport pe participarea elevilor (Consiliile elevilor)
- UNFPA Moldova - suport pe implementarea programelor și activităților orientate spre dezvoltarea Centrelor de tineret și a serviciilor pentru tineri

Provocările în implementare și pașii următori

Sectorul se confruntă cu multiple provocări printre care putem menționa:

- Insuficiența cercetărilor specializate și a mecanismelor centralizate de colectare, analiză și utilizare a datelor dezagregate referitoare la tineri și la programele de tineret, ceea ce limitează capacitatea autorităților de a elabora politici publice fundamentate, incluzive și adaptate diversității nevoilor și particularităților tuturor categoriilor de tineri.
- Resursele umane și financiare insuficiente alocate dezvoltării sectorului de tineret, afectând atât calitatea intervențiilor, cât și acoperirea programelor destinate susținerii dezvoltării tinerilor în mod echitabil și incluziv.
- Nivelul redus de cooperare intersectorială între instituțiile și entitățile relevante, ceea ce împiedică dezvoltarea unor politici de tineret integrate, coerente și eficiente, capabile să răspundă complexității provocărilor cu care se confruntă tinerii.
- Absența unui cadru normativ și operațional clar definit pentru implementarea, acreditarea și monitorizarea programelor de tineret, precum și pentru asigurarea profesionalizării și recunoașterii statutului lucrătorilor de tineret.
- Insuficiența cadrului normativ și de reglementare specific domeniului tineretului, ceea ce limitează coerența, eficiența și adaptabilitatea politicilor și programelor la realitățile și nevoile în continuă schimbare ale tinerilor.

Pentru a depăși provocările menționate și dezvoltarea unui sistem mai eficient și sustenabil în domeniul tineretului sunt necesare de întreprins următoarele măsuri:

- Crearea și dezvoltarea unei platforme naționale pentru colectarea, analiza și raportarea datelor dezagregate privind tinerii și programele de tineret și utilizarea datelor colectate pentru monitorizarea și evaluarea a eficienței și impactului programelor de tineret;
- Alocarea de fonduri publice suplimentare prin creșterea bugetului destinat politicilor și programelor de tineret, identificarea și atragerea surselor alternative de finanțare, inclusiv parteneriate public-private, granturi internaționale și investiții din sectorul non-guvernamental;
- Dezvoltarea unor programe de formare continuă și certificare pentru lucrătorii de tineret, adaptate la standarde internaționale prin asigurarea unor condiții salariale competitive și oportunități de dezvoltare profesională;
- Crearea unor mecanisme de coordonare între ministere, autorități locale, ONG-uri, mediul privat și alți actori relevanți pentru a asigura o abordare integrată a politicilor de tineret;
- Încurajarea parteneriatelor dintre instituții publice și organizații de tineret pentru diversificarea și extinderea programelor;
- Revizuirea și actualizarea legislației existente pentru adoptarea unor politici și reglementări clare pentru sprijinirea inițiativelor de tineret și crearea unui mediu favorabil participării active a tinerilor.

Sectorul SPORT

Principalele realizări:

- Adoptarea proiectului de lege (DP nr.3.5/2025) cu privire la educația fizică și sport (PNA-2025);
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG 177/2025) pentru modificarea Regulamentului cu privire la mecanismul de finanțare a sportului de performanță conform criteriilor distincte, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 22/2023;
- Aprobarea Hotărârii Guvernului (HG 241/2025) privind modificarea punctului 50 din Normele financiare pentru activitatea sportivă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1552/2002 (PNR);
- Conform Hotărârii Guvernului a fost garantată finanțarea federațiilor sportive care au participat la Jocurile Olimpice/Paralimpice și Jocurile Mondiale, în dependență de calificarea acestora și numărul de sportivi participanți.
- Reorganizarea Școlilor sportive, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 779/2024 pentru modificarea unor Hotărâri ale Guvernului (cu privire la unele instituții publice cu profil sportiv). Școala sportivă specializată de lupte „Andrei Doga” a fost reorganizată în Școala sportivă specializată de rugby, Școala sportivă specializată de rugby și acrobatică a fost reorganizată în Școala sportivă specializată de gimnastică, Clubul de șah și joc de dame a fost reorganizat în Școala sportivă de șah și joc de dame și Școala sportivă a sporturilor de contact (PNA).

Suportul partenerilor de dezvoltare

Comisia Europeană a alocat 26 000 euro, Republicii Moldova pentru organizarea competițiilor sportive în rândul populației prin proiectul „BEACTIVE”.

Provocările în implementare și pașii următori

Impedimente la elaborarea și implementarea politicilor în domeniul educației fizice și sport sunt insuficiența mijloacelor financiare, inclusiv surselor de sponsorizare, lipsa suficientă a resurselor umane angajate în sectorul public.

Resurse financiare.

În anul 2025, În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, bugetul aprobat pentru Ministerul Educației și Cercetării a constituit 4 123 623,7 mii lei. În urma rectificărilor bugetare efectuate pe parcursul anului, bugetul precizat a constituit 4 245 976,1 mii lei, iar bugetul total valorificat (executat) a constituit 4 136 426,8 mii lei.

Cu referire la proiectele finanțate din surse externe, gestionate de către Ministerul Educației și Cercetării, bugetul aprobat pentru acestea a constituit 325 370,4 mii lei, bugetul precizat – 369 698,6 mii lei, iar bugetul executat a constituit 302 571,01 mii lei.